

Kuurojen Lehti

Tidskrift för Döva

11

1964

Kuurojen puutarhakoulun oppilaat uutta pihanurmikkoa perustamassa.

Porkkanoita nostamassa Jorma Saarijärvi, Erkki Karhunen, Kauko Hirvonen ja Esko Niemelä.

Kuulumisia kuurojen maanviljelys- ja puutarhakoulusta

Syksy on taitekohta kasvien ja meitä ympäröivän luonnon elämässä. Maa on kasvattanut sadon ja makaa nyt horroksessa ja koko luonto on asettumassa levolle. Sitä ennen se on kuitenkin viimeisillä voimillaan koristanut maiseman puhtaan keltaiseksi ja kirkkaan punaiseksi ja melkein kaikki muutkin värit lukemattomine vivahduksineen ovat ilahduttaneet silmää ja mieltä syksyn kuulaassa kirkkaudessa. Kainista ja lämmintä ruska-aikaa on tänä syksynä ollut Etelä-Suomessaakin, myös Mäntsälän Saaren kartanossa Hunttijärven rannalla.

Oheisista kuvista saamme pienen välähdyksen niistä syksyn töistä, joita kuurojen puutarhakoulun ja maanviljelyskoulun oppilaat ovat päättämässä. Luonnossa tapahtuva muutos tuo muutoksen heidänkin työpäiväänsä. Kesän harjoittelukausi päättyy, ulkotyöt pelloilla loppuvat, puutarhassa työskentely siirtyy kasvihuoneisiin. Oppitunnit läksyineen ja tehtävineen tulevat ulkotöitten tilalle. Harjoittelukirjaa täytetään vielä puuttuvilta kohdilta. Sinne on kesän aikana opettajien johdolla kohta kohdalta kirjoitettu ja piirretty kasvukauden ja työpäivien tapahtumat.

Marraskuun alussa tulevat myös uudet oppilaat, monet tuttuja nykyisille oppilaille kuurojenkoulusta. Maanviljelys- ja puutarhakouluihin

tulee yhteensä toistakymmentä uutta oppilasta. Puutarhakoulussa on kurssi aloitettu joka syksy. Maanviljelyskoulu aloitetaan sensijaan silloin kun riittävä määrä sellaisia kuuroja poikia, jotka perivät kotitilansa on hakemassa ja joilla on siis maanviljelijän ura isänsä työn jatkajana tiedossa.¹⁾ Niiden kuurojen, jotka eivät ole maalta kotoisin tai joilla ei ole myöhemmin mahdollisuutta saada elatustaan kotitilaltaan, on saatava koulutus sellaiseen ammattiin, jonka avulla voi saada toimeentulon vieraan palveluksessa. Tällaisia kuuroja nuoriahan on paljon ja koulutus puutarhalaan ammattimieheksi tai -naiseksi tarjoaa tulevaisuudessa työmahdollisuuksia yhä enemmän. Työhön sijoittumisessa on vaikeuksia voitettavana, mutta nehen ovat yhteisiä kaikille kuuroille ammattialasta riippumatta. Mitä ahkerampia ja taitavampia työntekijöitä kuuroista tulee, sitä helpompi on saada poistetuksi työnantajien ennakkoluulot kuuroihin työntekijöihin nähden.

Ahkeruus ja työtaito on päämääränä kaikilla niillä nuorilla, jotka koulussamme työskentelevät. Näi-

¹⁾ Näin tehdään myös Tanskassa, huomattavassa maatalousmaassa. Muutaman vuoden väliajoin kootaan maanviljelijöiksi ryhtyvät nuoret kuurot jollekin maatalouskoululle, jossa he saavat ammattiopetusta.

den saavuttaminen on jokaisen päivän kouluohjelman oppitunneilla ja työharjoittelussa. Mutta koulu-elämään kuuluu paljon muutakin. Vapaa-ajat pyritään käyttämään hyödyllisesti ja kehittävästi eikä hauskaa ajanvietettäkään unohdeta. Kuukausittain pitävät oppilaitoksen eri osastot illanvieton ja lokakuun 1. päivänä oli puutarhakoulujen — kuurojen ja kuulevien — oppilaiden vuoro esiintyä. Juhlasalin suuri katselijakunta seurasi innostuneena kuvaelmia, kilpailuja, taikatempuja ja muita hauskoja ja hyvin suoritettuja esityksiä. Tarjoilun illan päätteeksi suorittivat oppilaat itse eikä astiat suinkaan juhlan päätyttyä jääneet pesemättä. — Syksyn aikana on tehty opintoretket ja kuurojen päivänä osallistui kaikki kuurot oppilaat ja runsaasti koulun opettajia ja toimihenkilöitä Lahdessa pidettyyn kuurojen päivän valtakunnalliseen juhlaan. Samalla matkalla kävivät oppilaat myös Lahden vesitornissa. — Koulun urheilukenttä ja uimarannan hyppylaiturit ovat olleet ahkerassa käytössä koko kesän ajan ja kuuroista oppilaista oli Markku Ventelä oppilaitoksen urheilujoukkueessa Kokkolassa, jossa pidettiin Suomen ammattikoulujen väliset mestaruuskilpailut.

Saaren kartanossa, Invaliidisääntiön Maatalousoppilaitoksessa on

Jatkaa siv. 18.

KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

69 vuosikerta 1964

N:o 11

Julkaisija
Utgivare

Suomen Kuurojen Liitto r.y. —
Finlands Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja
Huvudredaktör

Runo Savisaari, Riistapolku 1
C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri
Red.sekr.

Jarmo Narmala, Lokero 62
Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja
Svenskspr. red.

Rea Stadius
Fredriksgatan 39, Helsingfors
Tel. 56 419.

Toimituskunta
Redaktionskommitté

Aura Ahlbäck, Emil Mattila ja
Ragnar Östman.

Toimitus
Expedition

Markkulantie 3, Hämeenlinna.
Postiosoite: Lokero 62 Hä-
meenlinna. Puh. 24 289.

Tilaushinta
Prenumerationspris

1/1 vsk kotimaassa ja Pohjois-
maissa 8:—, ulkomaille 10:—.
Tilattavissa postitoimistoista.

Kirjoitukset ja kuvat on lähetet-
tävä edellisen kuukauden 7 päi-
vään mennessä. Kaikki maksut
suoritettava Suomen Kuurojen
Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o
68925.

Suomen Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10 Helsinki.
Puh. 638 154.

Puheenjohtaja

Yli-ins. Runo Savisaari, Riista-
polku 1 C 29, Tapiola, puh.
462 755.

Toiminnanjohtaja:

Agrologi Jaako Väisälä, Lii-
sankatu 27 E 10, Helsinki,
puh. 638 154.

Rahastonhoitaja

Ekonomi Eero Laamanen Lii-
sankatu 27 E 10, Helsinki,
puh. 882 163.

KUUROJEN PÄIVÄ

Kuurojen päivää vietettiin tänä vuonna syyskuun 27 päivänä määrättyllä tavalla laajemmalla rintamalla kuin koskaan aikaisemmin. Valtakunnallinen pääjuhla pidettiin Lahdessa ja tilaisuus onnistui kaikin puolin. Lahden Konserttisali oli kutakuinkin täynnä kiinnostunutta yleisöä. Luonnollisesti myös muilla paikkakunnilla pidettiin kuurojen päivän juhlia.

Tesvisiossa nähtiin iltapäivällä 20 minuutin pituinen ohjelma otsikolla »Hiljaisten kieliongelmat». Ohjelman oli suunnitellut rouva Birgitta Laine ja keskusteluun ottivat osaa rouva Hilka Hanhijoki, herra Seppo Ahjolinn, tarkastaja Veikko Lehvä ja tulkki Runo Savisaari. Lisäksi opettaja Antero Ruotsalainen antoi näyteen kuurojen opettamisesta ja keskusteli Kai Hautasaaren ja Erkki Laurilan kanssa havainnollisesti ja haukasti. Lopuksi rouva Liisa Kauppinen lausui osan runosta »Kuurojen Laulu». Ohjelma sai kiitokset Tesvision johdon ja useiden päivälehtien taholta. Valitettavasti vain on, että Tesvisio näkyy vain pieneen osaan laajaa Suomen maastamme.

Suomen Televisio huomioi kuurojen päivän näyttämällä pienen filmivälähdyksen Ävikin kuurojen kodista. Vaikka välähdyksessä oli lyhyt, se on kuitenkin pantava merkille Suomen Television myönteisenä suhtautumisena kuurojen asiaan.

Yleisradiosta kuultiin Päivän Peilin yhteydessä 4 minuutin haastattelu kuurojen keskeisistä kysymyksistä. Haastateltavina olivat liiton

puheenjohtaja Runo Savisaari ja opettaja Raimo Vuohelainen Mikkelin kuurojen koulusta. Vastaavainen muutaman minuutin pituinen haastattelu lähetettiin Hämeen maakuntaohjelmassa. Kaiken edellä mainitun lisäksi sekä televisio että radio selostivat kuurojen päivän pääjuhlaa ja kuurojen päivää yleensä uutisten yhteydessä.

Kuurojen päivää edeltävänä lauantaina televisioitiin Puolan ja Suomen kuurojen välinen koripallo-ottelu. Kuurojen Urheiluliiton puheenjohtaja Karl Eric Martola puhui viittomakielellä ja Suomen Koripalloliiton päävalmentaja Kalevi Tuominen selosti ottelun kulun kuuroille erittäin myönteiseen sävyyn.

Päivälehtien edustajille oli järjestetty Lahdessa kahvitilaisuus, jonka kuluessa rovasti Paunu, toiminnanjohtaja Väisälä, Lahden Seudun kuurojen puheenjohtaja Kostu Remmi ja liiton puheenjohtaja Runo Savisaari selostivat kuuroja koskevia kysymyksiä. Varsinkin Lahdessa ilmestyvä Etelä-Suomen Sanomat antoi runsaasti palstatilaa asialle. Lisäksi oli 45 eri sanomalehteen lähetetty julkaistavaksi kuurojen päivänä kuuroja koskeva kirjoitus.

On varsin uskottavaa, että edellä mainitun tiedotustoiminnan yhteydessä jälleen monet kuulevat henkilöt, jotka aikaisemmin eivät ole tieneet mitään kuuroista, saivat jonkinlaisen käsityksen kuurojen elämästä ja heidän erityisongelmistaan. Voimme siis olla tyytyväisiä tämän vuoden kuurojen päivään.

Kansikuva: Kuurojen Maanviljelyskoulussa Raimo Mattilaa opetetaan ohjaamaan leikkuupuimuria. Ohjaajana kuurojen uusi opettaja agrologi Jussi Heikkilä.

REHTORI HEIKKI MYLLÄRI
60-vuotias

Lokakuun 10 päivänä täytti rehtori Heikki Mylläri 60 vuotta Turussa. Rehtori Mylläri on syntynyt Inkerissä ja saanut päästötodistuksen Sortavalan seminaarista vuonna 1928. Ennen pitkää hän tunsu kutsumukseensa antautua kuurojen opettajan alalle. Niinpä hän hankki kuurojen opettajan pätevyyden Turussa vuonna 1939, ja tuli opettajaksi Turun kuurojenkouluun vuonna 1940. Tästä alkaen hän on toiminut kuurojenopetuksen alalla Turussa. Työnsä ohella hän suoritti yliopistossa filosofian kandidaatin tutkintoa vastaavat yksityistutkinnot sekä sai erivapauden kuurojenkoulujen johtajan virkoihin. Kun vuonna 1948 perustettiin Turkuun kuurojen ammattikoulu, tuli opettaja Mylläri uuden koulun vt. rehtoriksi ja vuonna 1953 viran vakinaiseksi hoitajaksi.

Virkatyönsä ohella rehtori Mylläri on osallistunut erilaisiin vapaaisiin harrastuksiin. Hän on toiminut Kuurojen Ystävien Liiton sihteerinä sekä vuodesta 1957 alkaen puheenjohtajana. Hän on myös kuulunut Kuurojen- ja sokeainkoulujen opettajain liiton keskushallitukseen ja toiminut Kuurojen- ja Sokeainkoululehden päätoimittajana.

Rehtori Mylläri on joutunut johtamaan ammattikouluaan erittäin vaikeissa oloissa koulutalon puuttumisen ja vähäisten opettajavarojen vuoksi. Hankaludet eivät ole olleet vähäisiä, jonka vuoksi hän onkin innokkaasti ja sitkeästi ajanut koulurakennushankkeen toteuttamista. Toivoa täytyy, että

Viisikymmentä vuotta sitten

Vuonna 1914 marraskuun 6 päivänä aamulla varhain katkesi äkkiä toimittaja, kirjailija Julius Hirnin elämä. Kuka hän oli? Varmaan jokainen tietää. Hän oli Suomen Kuuromykkäin liiton ensimmäinen puheenjohtaja. Tiedämme myös, että hän sattui olemaan kuurovanhempien, Turun Kuuromykkäin koulun opettaja David Fredrik Hirnin ja hänen puolisonsa Marian poika. Siinä asemassa ollen Julius tunsu kuurojen elämää hyvin. Kuurojen viittomakielen hän tunsu ja osasi itse erittäin hyvin. Mielellään hän keskusteli viittoimin kuurojen kanssa. Ei hän koskaan heitä karttanut. Päinvastoin hän kuurojen kanssa keskustellessaan otti huomioon kuurojen henkilökohtaiset pulmat ja vaikeudet, antaen heille neuvoja ja ohjeita. Näin kertoivat vanhat kuurot.

Vanhempiensa kanssa Julius Hirn otti osaa kuurojen kokouksiin, pitäen valistavia puheita ja esitelmiä.

Kun Suomen Kuuromykkäin liittoa ruvettiin perustamaan vakavassa mielessä vuonna 1900, oli Julius Hirn mukana antaen erittäin voimakasta tukea perustamisajatukselle. Silloinen virkavalta, kuuluisan venäläisen kenraalikuvernööri Bobrikoff'in alainen Senaatti, ei antanut liittomme toimia ennenkuin vasta viisi vuotta myöhemmin. Bobrikoff'illa oli merkittäviä epäilyjä liittoamme vastaan. Syynä voi olla se, että Julius Hirn useitten lehtien toimittajana ja kirjailijana oli kirjoituksissaan rohkeasti asettunut vastustamaan silloista venäläistä sortovaltaa, joten vallanpitäjillä saattoi olla omat epäilyksensä liiton tarkoituksesta. Niinä viiden ensimmäisen vuoden aikana liittomme valittu johto ei ole voinut pitää

rehtori Mylläri saisi pian nähdä upouuden koulurakennuksen valmiina. Kuurojen ammattikoulutuksen parhaiten maassamme tuntevana hän on kirjoittanut opaskirjansa »AmmatINVALINNAN ohjeita kuuroille».

Merkkipäivänä rehtori Mylläri sai vastaanottaa runsaasti onnitteluja järjestöiltä ja yhteisöiltä. Näihin lehtemmekin haluaa sydämellisesti yhtyä.

Julius Hirn.

kertaakaan pöytäkirjakokousta, koska toimintalupaa ei saatu.

Vuonna 1905 Senaatilta viimein saatiin lupa liittomme perustamiseen, ja toimittaja Julius Hirn tarmolla otti hoitaakseen liittomme ohjokset. Työ silloisissa oloissa oli äärettömän vaikeaa. Vähitellen saatiin jotain järjestymään. Aina kuurojen suurkokouksissa oli Julius Hirn mukana. Kuurojen yksimielinen ja vahva luottamus oli puheenjohtajan takana. Ja olisi tätä luottamuksellista yhteistyötä jatkunut pitkälle, mutta 6.11. 1914 Julius Hirnin elämä katkesi yllättäen, niinkuin alussa on mainittu. Hänen poismenonsa vaikutti pommin tavoin kuurojen keskuudessa. Järkytystä kesti kauan. Maamme kuurot tunsivat menettäneensä parhaimman miehen ja johtajan.

Julius Hirn oli syntynyt toukok. 31 p:nä v. 1868 Helsingissä ja oli siis kuollessaan 46 vuotias, eli vielä parhaassa iässä.

Pastori Hugo Nyberg selosti pitkässä kirjoituksessaan Kuuromykkäin lehdessä Julius Hirnin elämäntekoa sekä hänen suhtautumistaan kuurojen maailmaan ja toimintaansa kuurojen hyväksi, lopuksi laajasti selostaen Hirnin hautausta.

E. M.

Vaasan kuurojen lähetysjuhla on 14.11. klo 19 Kuurojen valitustalossa. Puhuu pastori Olavi Ikonen. — Tervetuloa.

Ennen Novgorodia: pysähdys, ulos ja kuvaus.

**Retkeläiset Novgorodin tuomiokirkon edessä kuuntele-
massa maassa näkyvien kellojen historiaa.**

BUSSILLA MOSKOVAAN JA TAKAISIN

Jatkoa ed. numerosta.

Novgorodista lähdettyämme, jatkui matkamme 320 km tasaista maastoa melkein viivasuoria teitä myöten. Suoria osuuksia oli usein parikymmentäkin kilometriä, katsottaessa auton tuulilasin läpi suoraa tietä, minkä toinen pää häipyi johonkin etäisyyteen pienenä pisteenä, johtui mieleen kasku Venäjän tsaarinvallan ajalta, kun tsaari katsoi valmista rataa Moskovasta pohjoiseen, hän kysyi insinööritä: Miksi rata on tuolta toisesta päästä kapeampi; tähän insinööri kumarrellen vastasi: Se johtuu perspektiivistä, — jolloin kerrotaan tsaarin sanoneen, että Venäjän rautateillä ei saa olla perspektiiviä. Samaa joutui ajattelemaan, miten auto mahtuu tuolta toisesta päästä menemään. Maisemia katsottaessa tehtiin se havainto, että paljon olisi maata viljeltäväksi, mutta viljelyksiä näkyi olevan siellä täällä, joskus kylläkin näkyi silmäkantamattomiin ulottuva ruisvainio, maissiakin oli ja ennennäkemättömän kaunis laaja pellavapello; mutta varsinaisia kolhoositalouskeskuksia ei näkynyt. Kylissä joitten läpi ajettiin olivat pienet 3-ikkunaiset kauniit talojen päädyt tielle päin ja pieni puutarhatilkku, minkä asukkaat saivat hoitaa omaa tarvettaan varten, oli hyvin hoidettu. Sunnuntai kun oli, näkyi lapsia talojen pihilla, arkina ei lapsia näekään muuta kuin lastentarhoissa, joissa lapset kasvatetaan saman ohjelman mukaan kaikki. — Ohitettiin monia kuorma-autoja, »Mosseja» ja linja-autoja, useimmissa kolme henkeä

kuormana. Eräässä kylässä oli hautajaiset, näkyi kyläläisiä olevan runsaasti koolla, yksinkertaisissa pukimissaan, ja torvisoittokunta puhalteli säveleitä vainajan arkkua kuorma-autoon nostettaessa. Automme vauhti hiljeni ja melkein pysähtyi kohdalla; oppaamme Jukka oli vihainen kuljettajallemme tällaisesta, mutta kuljettajamme sanoi, että meillä Suomessa on tapana kunnioittaa vainajia kohdatessamme ia hiljentää vauhti tai pysähtyäkin.

Kalininiin (208.000 asukkaan kaupunki) saavuimme puoli yhdeksän aikaan illalla. Ensin järjestettiin majoitus; illallinen oli järjestetty n. puolen km:n päässä olevaan ravintolaan, nimeltään »Seliger». Kävelen menimme ravintolaan, kaduilla vilkkaasti viittoen; pari kalinilaista kuuroa huomasi raitiovaunusta meidän viittomalla keskustelevan, ja he nousivat seuraavalla pysäkillä pois rientäen peräämme, mutta oppaamme oli heitä hätistelemässä pois — kummallista. Kuitenkin he ehtivät saada tietoonsa mihin ravintolaan menimme ja sitten ruokailtuamme, tapasimmekin 7 paikallista kuuroa eteisessä odottamassa. Siinä sitten neuvoteltiin, ja lopputuloksena oli, että osa lähti venäläisten kuurojen mukana, osa lähti paikallisen saksankielentaitoisensa oppaan johdolla kaupunkia katsomaan, vaikkakin oli jo melko pimeätä. Kävelimme ensin Volgan rantaan, siitä sillan ylitse toiselle rannalle ja »Nikitin'in» patsaalle, opas selitti tämän miehen löytäneen

Intian 14 vuotta aikaisemmin, kuin historian kertoma portugalilainen Vaso da Gama, ensimmäinen Intiaan purjehtinut eurooppalainen. Nikitin oli purjehtinut patsaassa kuvatuunlaisella veneellä Volgaa myöten Kaspianmereen ja sitten Intiaan. — Mutta ainakin meille jäi kysymysmerkiksi, miten Kaspianmerestä oli Intiaan edelleen k.o. veneellä päästy; jäimme selityksen saamatta. Yli 600 vuotta vanhaa rautasiltaa, jossa oli puusta tehty jalkakäytävä ja ajotie, kävelimme Volgan yli, huomio kiintyi sillan notkumiseen ja ääriinään aina kun auto ajoi ylitse. Jalankulkijoita oli käytävien täydeltä.

Seuraavana päivänä tiistaina saimme tukevan aamiaisen ja sen jälkeen lähdimme autollamme Kalinin kuurojen kulttuuritalolle, automme pysähdyttyä aikoivat kalininilaiset paikalla olevat kuurot lähteä vastaan, mutta heitä kiellettiin, saimme ilman lähemmäksi tulleita vastaanottajia kävellä sisälle saakka. Eteiseen tultuamme esitti Kalininin kuurojenyhdistyksen varapuheenjohtaja rouva Remisova tervetuloapuheen, toivottaen kaikki meidät tervetulleiksi. Yhdistyksen kirjanpitäjä rouva Tseluheva ojensi lähes 5 kiloa painavan kukkavihkon toiminnanjohtajallemme. Talon toisessa kerroksessa oli järjestetty keskustelutilaisuus, missä selostettiin kuurojen oloja paikkakunnalla ja mihin vastasimme kertoillen kuurojen oloista Suomessa. Tarjoilukin oli järjestetty, kun ensin venäläiset tyttäret olivat kukittaneet muutamia meistä, saimme erilaisia hedelmiä, karamelleja ja virvoitusjuomia. Tämän jälkeen keskustelimme venäläisten

Viimein Volgalla. Harvahan suomalainen siellä on käynyt — siksi iloitaan.

Matkueemme sekä isäntäväkeä Kalinin kuurojen kulttuuritalon edustalla juuri ennen lähtöä.

kuurojen kanssa, mikä keskustelu sujuikin hyvin viittomakielellä. Meillä oli paljon kerrottavaa ja kyseltävää. Kyselimme jokapäiväisiä asioita ja kerroimme omiamme. Tämä Kalinin kuurojenyhdistys on suuri meidän mittapuullamme mitaten, kokonaista 720 jäsentä, kulttuuritalossa oli ehkä vähän suurempi juhlasali kuin mitä Turun kuurojenyhdistyksen talossa on. Valokuvaaja, kuuleva, hääräili ahkerasti ympärillämme, ottaen kuvia vähän väliä. Tämä valokuvaaja seurasi sitten meitä kiertomatalle autollamme kaupungille, kun autoissa oli tilaa olisimme ottaneet kuuroja mukaan, mutta eivät saaneet lupaa. Teimme sitten tunnin kestävän laivamatkan Volgalle, mutta matka Volgalle muodostuikin pettymykseksi, sillä vain noin 300 metriä oli varsinaista Volgaa, mahtavaa jokea, millä näkyi kulkevan kantosiipialusakin; ja sitten käännyttiin jollekin sivujoelle, jolla ei ollut juuri mitään

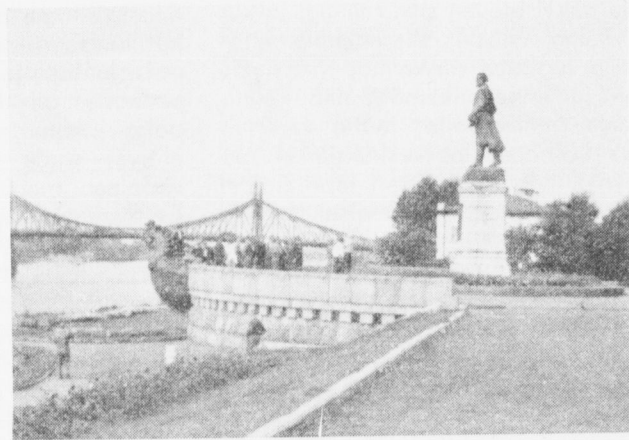
nähtävää, samanlaisia maisemia vain, mitä olimme autommekin ikkunoista pitkin matkaa nähneet, odotimme enemmän näkevämmä. Laivamatkan jälkeen kiertelimme vielä katsomassa nähtävyyksiä ja sitten ruokailtuamme alkoi matkamme viimeinen osuus kohti Moskovaa, Neuvostoliiton pääkaupunkia.

Illalla klo 20 aikoihin alkoi Moskova tulla näkyviin. Majapaikkamme oli Intruist järjestänyt kaupungin toisella puolella olevan Varsava-nimisen motellin. Ajoimme sinne Moskovan kehätietä n. 50 km:n matkan, tällä tiellä näkyivät autot ajavan kovempaa kuin muualla ohittamamme; selitykseksi opasimme sanoi, että tällä tiellä on pakko ajaa vähintään 70 km/t nopeudella, vilkaisin automme nopeusmittaria ja se näytti reilusti 140 km/t. Selvä hyvä asfaltitie, hyvä auto ja kuljettajamme tekijämies alallaan, joten matka joutui. Taisi

siinä oppaamme ihmetellä kun kaidista ajettiin vain ohitse, eivät edes poliisit moottoripyörillään pysyneet edellä. Saavuttuamme Varsavamotelliin, huomasimme sen uudeksi ja siistiksi, mutta varsinkin nuoremmat matkalaiset olivat tyytymättömiä, kun jouduttiin 18 km:n päähän kaupungin keskustasta (kaupungin läpimitta oli tällä kohdalla vähän yli 35 km), mutta vanhemmat ja väsyneet olivat tyytyväisiä tähänkin. Ilta illallisineen muodostuikin erittäin rattoisaksi, jolloin varmasti naurettiin monen viikon edestä. Toisissa pöydissä ei edes aina tiedetty mille, mutta nauru tarttui kuitenkin. Synnä olivat monet tulkitsemistavat tarjoilijoille ja väärinkäsitykset myöskin ja muut vitsit. — Yksi meistä kuitenkin lähti ilman illallista etsimään kuurojen yhdistystä ja löysikin, mutta ovi oli kiinni; ja ovella lappu ilmoittaen suomalaisten tulevan klo 11 seuraavana päivänä kuurojen keskusliittoon

Automme eteen ilmestynyt karjalauma osasi väistyä heti oikealle. Lämsän Veikko sanoikin, että täällä lehmät osaavat kulkea paremmin liikennesääntöjen mukaan kuin moottoriajoneuvot.

»Intian löytäjän» Nikitin patsas. Takana 600 vuotta vanha rautasilta. (Ei rautatiesilta.)

KUULUMISIA AMERIKASTA

Kun laiva 26.7. irtosi Turun satamasta ja vilkuttava ystäväjoukko jäi taaksemme, alkoi matkamme kukkasten ja eväiden saattelena tuntemattomaan. Vaikka tiesimme paljonkin Amerikasta, arvasimme edessä olevan monia yllätyksiä. Todellinen amerikkalainen elämä on silttenkin toisenlaista kuin mihin elokuvissa olemme tottuneet. Niinpä Amerikan pappi olikin kiirehtinyt lähettämään meille valokuvan asunnostamme, ettemme kuvittelisi pääsevämme elokuvissa tai televisiossa näkemiemme kaltaiseen loistoasuntoon vuodeksi. Todellisuus Amerikan rikkaudesta on usein tarua karumpi!

Ruotsin Amerikan linjan laiva on todellinen merellä kelluva hotelli, jossa on tarjolla melkein mitä vain, elokuvia, kauppoja, kirjastoja, salonkeja, lastentarha, parturi, sauna, uima-allas, voimailuhuone, mahdollisuudet mitä moninaisimpiin peleihin ulkona ja sisällä. Ohjelmaa oli niin, että 9-päiväinen merimatka siirtyi nopeasti miellyttävien muistojen joukkoon.

Aamu-uvasta sukeltautui eteemme New Yorkin kuvista tuttu siluetti. Pitkällisten tullimuodollisuuksien jälkeen aloimme tehdä tuttavuutta tämän maailmankaupungin kanssa. Hissi kiidatti Empire State Buildingin 92. kerrokseen, josta ympärillemme avautui joka suuntaan kaupunkia niin kauas kuin silmä saattoi erottaa. Ilta hämäryti ja valomeri levittäytyi ympärillemme eri väreineen, rikkauksineen, kurjuuksineen, loistoineen, kärsimyksineen, menestyksineen, sairauksineen, vaikeuksineen. Puistossa piti nekeri heimoveljilleen kiihotuspuhetta, valkoinen mies istui loistoravintolassa, neeke-

keskustelutilaisuuteen. Ravintola suljettiin klo 11, kuten kaikki muutkin Neuvostoliitossa, mutta eräässä motellin aulassa jatkettiin vielä 12 hengen voimalla, myöhemmin parin päivän perästä saimme tietää, ettei mitään »kokouksia» ole lupa pitää, mutta eipä kukaan sattunut meitä kieltämäänäkään silloin ensimmäisenä iltana.

Seuraavana päivänä alkoi sitten ohjelmamme Moskovassa, mutta siitä kerrotaan kirjoituksemme kolmannessa osassa.

K.L. & J.V.

ripoliisi pamppuineen ja pistooleineen kiersi vartiokierrostaan, paloauton sireeni pysäytti hetkeksi valojen ohjaaman liikenteen voimakkaan hengityksen. Maanalaisen käytävistä syöksyy ihmisiä, joilla jokaisella on omat ajatuksensa, ilonsa ja murheensa. Jokainen elää omaa elämäänsä. Ei ole aikaa toisille, sillä toisia on liian paljon.

Maailman suurimman rautatieaseman sokkeloista löysimme junan, joka kiidatti meidät Philadelphiaan, miljoonakaupunkiin, uuteen kotikaupunkiimme. Ensimmäisten uusien ystäviemme joukossa tutustuimme tšekäläiseen kuurojenpappiin, Fredrik Goos'iin, joka on työskennellyt kuurojen parissa noin 15 vuotta. Hänellä on synodissaan (hiippakunnassaan) myös muita tehtäviä kuurojen työn ohella. Seuratessani ensimmäistä kuurojen jumalanpalvelusta totesin, miten erilaisia viittomamme olivat. Ei todellakaan ole viittomakieli kansainvälistä — ainakaan jumalanpalveluksessa. Nyt olenkin jo opettelemassa Amerikan viittomakieltä, sillä pian on minun vuoroni saarnata tšekäläisille kuuroille.

Täällä tuntuu kaikilla ihmisillä olevan oma elämäntaustansa, joka lyö heihin leimansa. Jonkun menneisyys liittyy Italiaan, toisen Saksaan, kolmannen Pohjoismaihin jne. Sieltä tulivat vanhemmat tai esivanhemmat aikoinaan. Monet tulivat alunperin uskonnollisista syistä voidakseen vapaasti palvella Jumalansa omalla tavallaan. Siksi uskonnollinen kirjavuus on suuri. Luterilainen kirkko on täällä vain pieni kristillinen kirkkokunta katolisten, metodistien, baptistien ym. joukossa. Tässä miljoonakaupungissa kerrotaan olevan noin 80 luterilaista kuuroa, joille pidetään jumalanpalvelus kaksi kertaa kuukaudessa. Kuurot tuntuvat olevan hyvin samantyyppisiä kuin Pohjoismaissa. Keskinäinen viittominen ja ilmehtiminen on vilkasta ja kotiin lähdestä ei tahdo tulla mitään. He tuntevat voimakasta yhteenkuuluvuutta kuten kuurot kautta maailman.

Eräänä päivänä sattui eteeni nippu tšekäläisiä Kuurojen Liiton lehtiä. Huomioni kiinnittyi ensi kesän kuurojen maailmankisojen mainokseen. Lippuja on jo myytävänä! Eräs kuuro kertoi minulle, että Amerikassa pelätään vähäistä ulkomaisista osanottoa kisoihin, koska matka-

kustannukset tulevat niin kalliiksi. Siksi vierasmaalaisten kuurojen urheilijoiden oleskelu täällä on koetettu saada mahdollisimman halvaksi.

Amerikan luterilaisten kuurojen lehdestä olen lukenut tšekäläisen kuurojenpappin kuvauksia kuuroista Hongkongista, missä hän toimii kuurojen työn asiantuntijana. Kirjeet kulkevat. Kuurot saavat ennistä enemmän tietää toisistaan ja toistensa vaikeuksista. Eivät ole kuurojen olosuhteet ihanteelliset Hongkongissa, Etiopiassa, täällä, eikä koti-Suomessakaan. On tehtävä työtä — yhdessä — niin kauan kuin päivä on.

Philadelphia 22.9. -64

Syyskuun 9 päivänä alkoi Jaakon ja Leenan koulu. Jaakko on nyt II luokalla. Hänellä on japanilainen luokkatoveri, joka ei myöskään osaa englantia. Jaakko ja Leena ovat jo oppineet paljon englantia, mutta eivät vielä itse puhu kuin muutamia sanoja. Lapset viihtyvät hyvin koulussa.

Olin yhtenä päivänä kuurojen koulun luokissa opetusta seuraamassa. Kuurojen koulussa on noin 500 oppilasta, noin 80 opettajaa, monta rakennusta ja koko koulualue on suuri ja kaunis. Koulu on jaettu useaan osastoon ja ammattikoulu on yksi oma osastonsa. Koulussa on noin 10 kuuroa opettajaa, joitten kanssa keskustelin koulun opettajainkokouksessa. Kuurojen koulujen luterilaisista oppilaista suurimmat kokoontuvat joka sunnuntai kello 8.45 omaan jumalanpalvelukseensa kirkkoon. Viime sunnuntaina oli ensimmäinen jumalanpalvelus heille, jota olin seuraamassa Jaakon kanssa. Sieltä heti jatkoimme kuurojen papin kanssa matkaa kahteen suurempaan kaupunkiin, joissa oli kuurojen jumalanpalvelukset. Luterilainen kirkko ei täällä ole kovin suuri, ja siksi ei kuurojakaan ollut paljon koolta. Toin terveisiä Suomesta heille ja kerroin kotimaastani.

Emme ole nähneet suomalaisia lehtiä heinäkuun jälkeen, joten emme todella tiedä paljon Suomen tapahtumista. Pian kai alamme saada kotimaan lehtiä tänne. Teillä on uusi hallituskin, siitä oli maininta täällä amerikkalaisessa lehdessä, joka tulee meille joka päivä. Se

Center Pennsylvanian Synodin kuurojen-työn kokouksessa Harrisburgissa

Luterilainen kirkko on täällä Amerikassa jaettu Synodeihin (hiipakuntiin). 15.9. osallistuin täkäläisen kuurojen papin kanssa naapurisyndin kuurojen jaoston kokoukseen. Siellä oli saapuvilla n. 10 pappia, yksi diakonissa ja kaksi kuuroa, joille tulkittiin kokouksen kulku ja jotka osallistuvat myös keskusteluun ja päätösten tekoon. Kaikki papit olivat tavallisia seurakuntapappeja eri puolilta. He haluavat pitää huolta kotiseutunsa kuuroista ja ovat opetelleet viittomakielen. Noin 10 vuotta sitten heitä oli vain 3, mutta vuosien varrella on työ laajentunut. Syynä on ollut mm. se, että valmistuville papeille on pidetty luentoja kuuroista ja opetettu viittomakieltä.

Kokouksen alussa kukin kertoi lyhyesti viime tapahtumista. Yksi oli vihkinnyt kuuron pariskunnan. Toisella oli ollut kastejuhla. Eräällä oli vaikeuksia erään perheen koti-asioissa jne. Yhdessä tehtiin suunnitelma yhteisestä retkestä Gallaudet Collegeen, Washingtoniin. Kaikilla oli todella halu auttaa ja palvella kuuroja lähimmäisiään palkkaa pyytämättä.

Kokouksessa käsiteltiin myös sitä, mitä voitaisiin tehdä kuurojen lasten vanhempien auttamiseksi. Siitä liivahtikin puhe lasten opetukseen ja puhdas puhemetodi sai kiivasta kritiikkiä osakseen, varsinkin kuurojen jäsenten taholta. Samat tuntuivat

lehti on paksu. Viime sunnuntaina siinä oli 124 sivua. Lehti oli jaettu useaan osaan.

Seminaarissa on opiskelemissa muitakin ulkomaalaisia. Erään japanilaisen opiskelijan rouva oli tänään iltapäivällä meillä Tertun vieraina. Myös on eräs opiskelija Tanganjikasta Afrikasta. Täällä näkee kaikenrotuisia ihmisiä. Toiset ovat kovin mustia. Naapureina meillä on useita neekeriperheitä. He kaikki ovat meille ystävällisiä. Eräs naapuri toi lapsille tammipe-linkin ja usein keskustelen hetken naapureitten kanssa. Melkein kaikilla on täällä oma auto, neekerilläkin.

E. S.

Takana keskellä puh.joht. pastori Kendig W. Bergstersser, jolla on oma kuuro poika. Hänen oik. puolellaan sihteerinä toimiva sisar Betty Amstutg.

vat olevan »polttavat kysymykset» täälläkin.

Läsnä kokouksessa oli myös episkopaalisen kirkon palveluksessa oleva kuurojen tulkki, rouva, joka esitteli kokoukselle kirkkonsa laatiman elokuvasarjan viittomakielen opettamiseksi. Jokaisessa filmikiekossa oli 10—20 viittomaa, jotka vuorollaan näkyivät valkokankaalla ensin kirjoitettuna ja sitten kahteen kertaan viitottuna. Näyttöprojektorin nappuloita kääntämällä saattoi hidastaa viittojen liikkeitä tai peräti pysäyttää liikkeen. Näin opetteleva saattaa perehtyä joka viittoman yksityiskohtaan. Aineisto näytti todella hyvin tehdyttä ja niinpä kokous päätti ostaa koko sarjan viittomakielen opettamista varten pappiskokelaille.

Palatessani kokouksesta en näin iloinut siitä, että tuolla synodissa ovat kuurojen asiat hyvin. Tiesin, että paljon oli vielä tehtävää. Mutta iloitsin sisimmässäni siitä, että olin nähnyt joukon ihmisiä, jotka paloivat halusta auttaa lähimmäisiään itsensä unohtaen. Toivon myöhemmin voivani kertoa vierailusta muutamassa noista kuurojen seurakunnista.

Eino Savisaari perh.
110 W. Gorgas Lane
Philadelphia Pa 19 119, USA

Turun Kuurojenyhdistyksen Nuortenkerho järjestää 14. 11. 1964 klo 19 TOIVEILLAN nuorille Vasaramäen Kerhokeskuksessa Rakuunatie 56. Vanhatkin ovat tervetulleita seuraamaan nuorten ohjelmaa.

TKY:n nuortenkerho

LIITOMME UUTISIA

Kokouksessaan 12.9. 64 Liiton hallitus päätti mm. seuraavaa:

- Kuurojen Lehden tilausmaksu v:ksi 1965 päätettiin pysyttää entisellään.
- Liiton kokoushuoneeseen hankitaan uusi kalusto: kokouspöytä (tilaustyönä) ja 12 kpl tuoleja, sekä uusi lattiamatto. Vanha pöytä päätettiin lahjoittaa Helsingin Kuurojenyhdistykselle.
- Viittomakielisanakirja päätettiin painattaa ja jätettiin painatus-työn teettäminen painatus-toimikunnalle (Sirpa Kostiaainen, Rurik Pitkänen, R. Savisaari ja Jaakko Väisälä).
- Mahdollisista kurssikeskuspai-koista nimettiin viisi parhaaksi katsottua paikkaa, joista ehdotuksen tekee toimikunta: R. Savisaari, Eero Laamanen, Emil Mattila ja Jaakko Väisälä, käyttäen niitä uudelleen tarkastamassa.
- Edesmenneen Laina Pukkilan testamenttivarat luovutetaan Kuurojen Huoltokotisaatiolle käytettäväksi testamentin määräysten mukaan kuuro-sokeiden hyväksi.
- Anotaan yhtä kirkkokolehtia vuodeksi 1965 kolehtirahaston kartuttamiseksi.
- Liiton täydyessä ensi vuonna 60 vuotta, järjestetään Liiton 60-vuotisjuhla syyskuun 26 päivänä Helsingissä.
- Lisäksi keskusteltiin erilaisista liiton asioista, tullen pöytäkirjaan yhteensä 29 pykälää.

KUUROJENOPETUKSEN NYKYNÄKYMÄ

Nykyvuosina on meillä Suomessa totuttu tarkastelemaan koulu- ja yleensä opetuslaitosta verrattain kriittillisestä näkökulmasta. Ajoittain on lausuttu kovinkin kärkeviä arvosteluja ja esitetty verrattain jyrkkiä kannanottoja. Tässä asiassa innokkaimmat arvostelijat ovat kiirehtineet esittämään, että koko koululaitos olisi lakkautettava ja tilalle saatava kokonaan uusi moderni koululaitos, joka pystyisi ennakkoluulottomasti ja tehokkaasti kasvattamaan nykyajan ihmistä tulevaisuuden yhteiskuntaa varten. Kiel-tämättä tällainen kriittinen tarkastelu ja arvostelu on joskus paikallaan. Tässä kuurojen päivän juhlassa ei ole syytä eikä tarveakaan esittää näin kriittistä arvostelua. Kuitenkin haluan rakentavassa mielessä esittää kysymyksen, vastaako maamme kuurojenopetus nykyisellään ajan vaatimuksia. Mikä on tilanne kuurojenopetuksen alueella tällä hetkellä maassamme?

Meillä Suomessahan valtio huolehtii kokonaisuudessaan kuurojenopetuksesta. Varsinaiset kuurojenopetusta koskevat säädökset ovat v. 1961 annetussa asetuksessa. Sen mukaisesti kuurot lapset ovat oppivelvollisia ja toisaalta valtio on velvollinen ylläpitämään tarpeellisen määrän kouluja kuurojen kouluopiskelua varten. Edelleen on kunnille varattu mahdollisuus pitää yllä kunnallisia kuurojenluokkia ja määrätty edellytykset saada tähän valtion apua.

Asetuksen mukaisesti kuuron lapsen oppivelvollisuus alkaa 6-vuotiaana. Oppivelvollisuus kestää 10 vuotta. 10-vuotinen kuurojen oppivelvollisuuskoulu jakaantuu seuraavasti: esikoulu (2 v.), varsinaisen kuurojenkoulu (6 v.) ja kansalaiskoulu (2 v.). Voidaan siis todeta, että meillä on paperilla hieno 10-vuotinen koulusysteemi kuuroja varten. Tältä osin kuurojenopetuksemme kestää reilusti vertailun esim. naapurimaihimme. Ruotsissa on voimassa 9-vuotinen oppivelvollisuus, Tanskassa 10-vuotinen, Saksassa 8—9-vuotinen, Sveitsissä 9-vuotinen, Neuvostoliitossa 12-vuotinen jne. Selviydymme siis tässä naapurimaiden keskeisessä vertailussa etupäähän. Kuitenkin on heti todettava, että tämä vertailu edus-

taa vain kuuron lapsen opiskelun keskivaihetta. Meillä on olemassa riittävät säädökset, jotka takaavat varsinaisen oppivelvollisuuden suorittamisen, mutta meiltä puuttuvat täysin kuuron oppivelvollisuuden menestyksellistä suorittamista valmistelevat säädökset sekä vastaavasti jatko-opiskelua tukevat säädökset. Katsoisinkin, että tällä alueella ovat arveluttavimmat puutteet maamme kuurojenopetuksessa tällä hetkellä. Suomessa syntyy vuosittain noin 100 vaikeasti huonokuuloista lasta. Näistä noin 60—70 on joko kuuroja tai niin vaikeasti huonokuuloisia, että heistä tässä esityksessä voidaan käyttää nimitystä kuuro. Kaikki em. lapset ovat heti ensimmäisestä elinvuodestaan lähtien erityistoimenpiteiden ja erityisopetuksen tarpeessa. Osa heistä pääsee asianmukaisiin tutkimuksiin pikkulapsi-ikässä, osa heidän äideistään saa lapsen kasvatamista ja ohjausta koskevia erityisiä ohjeita. Osaan vanhemmista pystytään pitämään yhteyttä Tracykirjekurssin avulla. Edelleen näistä vanhemmista vain osa jaksaa ja osaa jokapäiväisen työn paineessa opettaa ja ohjata kuuroa lastaan kirjekurssin ohjeiden mukaan.

Vaikka em. toimenpiteet saavat toki paljon hyvää aikaan, niin lie-nee siitä huolimatta lupa todeta, että parhaassakin tapauksessa näillä toimenpiteillä tulee vain osa kuuroista lapsista tehokkaasti autettua. Sama pitää paikkansa eräissä kau-pungeissa toimiviin erityislastentarhoihin nähden. Ne suorittavat erinomaista työtä kuurojen pikkulasten keskuudessa, mutta valitettavasti niiden työ tavoittaa koko maata ajatellen vain pienen osan avuntarvitsijoista.

Kuuron lapsen menestykselliselle kouluopinnoille on ehdottomana edellytyksenä riittävä kielellinen kehitys. Nyt kun kielen kehittämiseen tähtäävät systemaattiset toimenpiteet alkavat vasta 6 vuoden iässä, niin ollaan auttamattomasti myöhässä. Kuten edellä mainitsin niin ennen 6 vuoden ikää tapahtuva opetustoiminta jää fragmentaariseksi ja parhaassakin tapauksessa tavoittaa vain osan kuuroista lapsista.

Jos vertaamme Suomen tilannet-

ta kuurojen pikkulasten opetuksen alueella muiden maiden tilanteeseen, niin on todettava, että olemme pahasti jäljessä. Esim. Saksassa, Englannissa, Sveitsissä, Tanskassa ja Neuvostoliitossa alkaa kuurojen pikkulasten opetus lastentarhoissa jo 2—3 vuoden iässä. Tällöin varsinaista oppivelvollisuuskoulua edeltävällä lastentarhakaudeksi voidaan turvata kuuron lapsen kielenkehityksen alkuvaihe ja luoda riittävät edellytykset kouluopintojen menestykselliselle suorittamiselle.

Kieltämättä kaikki em. maat ovat meitä edullisemmassa asemassa toteuttaessaan tiheään asutussa maassa lastentarhaohjelmaa. Meidän maamme harva asutus ja pitkät matkat vaikeuttavat pikkulasten opetuksen toteuttamista. Kuurous ilmionä on sikäli harvinainen, ettei voida ajatella perustettavaksi joka kylään tai joka pitäjään lastentarhaa kuuroille. Toisaalta taas ei voida ajatella, että 3-vuotias lapsi otettaisiin kovin pitkiksi ajoiksi opetettavaksi kodin ulkopuolelle. Mielestäni tässä olisi meneteltävä siten, että perustettaisiin pari kolme pienehköä kuurojen pikkulasten kotia, joihin lapset tulisivat lyhyehköiksi, esim. 1—2 kuukauden jaksoiksi. Koko pikkulapsiajan tällaiset opetusjaksot toistuisivat sopivin väliajoin. Opetustoimintaan sisältyisi lasten opetus ja vanhempien ohjaus. Tällä toiminnalla toisaalta turvattaisiin lasten kielenkehityksen alkuvaihe ja toisaalta valmistettaisiin lasta siirtymään pitemmin jaksoin toimivaan varsinaiseen esikouluun.

Seuraavana haluaisin esittää muutamia näkymiä varsinaisen kuurojen oppivelvollisuuskoulun toiminnasta. Esikoulu on verrattain uusi työmuoto kuurojen oppivelvollisuuskoulun piirissä. Tarkoituksena mukaisesti toteutettu esikoulu on jotain aivan muuta kuin traditionaalinen kuurojenopetus. Tässä ei ole tilaisuutta puuttua lähemmin tämän koulumuodon järjestelykysymyksiin. Totean vain, että lähivuosina tärkeä ja välttämätön tavoite kuurojenopetuksen alueella on esikoulun opetussisällön ja toimintaperiaatteiden viitoittaminen siten, että esikoulutyössä pannaan riittävästi painoa lapsenomaisiin työskentelytapoihin, kuurojen lasten spontaanien reaktioiden rohkaisemiseen, aloitekyvyn ja yleensä aktiivisuus-

den kehittämiseen, kokemuspiirin ja sisäisen kielivaraston laajentamiseen jne. Mielestäni tässä asiassa olisi rohkeasti irroittauduttava traditionaalisista työskentelytavoista ja kehitettävä juuri esikouluun sopivia työskentelytapoja.

Varsinaisen kuurojenkoulun työskentelyssä on opetus-suunnitelmien tarkistaminen parhailaan mielellään. Opetus-suunnitelmien uusi-miseen kytkeytyy kysymys, mikä on kielen kehittämiseen ja tietojen antamiseen tähtäävän opetusaineksen suhde varsinaisessa kuurojenkou-lussa. Molemmat tavoitteet ovat tärkeitä ja huomionarvoisia. Ala-asteen opetuksessa kielenopetus on ja sen täytyy olla vallitsevassa ase-massa. Yläasteen opetuksessa tuli-si tietoaineiden saada enemmän tilaa kielenopetuksen rinnalla. Kui-tenkin ahtaasti kielen kehittämiseen tähtäävä opetusaines on näihin asti ollut liian dominoivassa asemassa kuurojenkoulun opetuksessa. Ehkä osaltaan tästäkin johtuen kuurojen-kouluissa ei ole ehditty omaksua niin laajoja oppikursseja kuin sää-dökset edellyttäisivät. Kielenope-tuksen dominoiva asema on tuonut eräänlaisen diffuusoin leiman koko kuurojenkoulun yläasteen työskentelyyn. Mielestäni tässäkin kysy-myksessä olisi tapahduttava diffe-rentioitumista siten, että yläasteelle myös tietojen antaminen tulisi riit-tävästi huomioiduksi. Kuurojen-koulun yläaste, kansalaiskoulu ja keskikoulua vastaava aste, on vasta etsimässä omia työmuotojaan. Toi-vottavasti jo lähivuosina traditio-naalinen kuurojenkoulu pystyy myös yläasteensa osalta vastaamaan ajan vaatimuksia. Moderni kansalais-koulu on aivan muuta kuin kahden vuoden pidennys varsinaiseen kuu-rojenkouluun. Kansalaiskoulun jär-jestely kannalta ovat tärkeitä esim. seuraavat kysymykset: kansalaiskas-vatukseen tähtäävän ja ammattiin ohjaavan opetusaineksen lisäämi-nen, osittain uusien oppiaineiden ottaminen opetusohjelmaan, aina-kin jonkinlaisen linjajaon kehittä-minen ja aineopettajasysteemin ke-hittäminen.

Oman kovin vaikean kysymyksen muodostaa lahjakkaiden kuurojen opiskelumahdollisuuksien avaami-nen. Muissa maissa lahjakkailla kuuroilla on tilaisuus keskikoulutut-kinnon, ylioppilastutkinnon jopa akateemisen loppututkinnonkin

suorittamiseen. Kaiken kohtuuden nimessä olisi meilläkin Suomessa nämä mahdollisuudet avattava. Vaikka tämä jatko-opintokysymys koskee vain pientä osaa kuuroista, niin mielestäni se on tärkeä ja ak-tuelli kysymys. Sen toteuttamiselle ei pitäisi olla esteitä. Meilläkin tuli viime keväänä voimaan asetus vieraiden kielten opettamisesta kansa- ja kansalaiskouluissa. Näi-den säädösten nojalla voitaisiin lahjakkaita kuuroja kerätä erillisiin opetusryhmiin, joissa annettaisiin keskikoulun suorittamiseen tähtää-vää opetusta. Opiskelu siis voisi tapahtua normaalisti oppivelvolli-suuskoulussa ja tentit suoritettaisiin oppikoulussa.

Edelleen kuurojen varsinaisten ammattiopintojen kehittäminen on keskeinen ja tärkeä alue. Minun sallittaneen se kysymys tässä yhtey-dessä sivuuttaa ja ottaa esille ly-hyesti vielä kuurojen muiden jatko-opintojen kehittäminen. Tällä alueella ovat lähiajan tavoitteet kansanopisto ja kansankorkeakoulu, joita varten Suomen Kuurojen Liit-tolla on olemassa suunnitelma. Kansalais- ja työväenopistoihin voi-taneen jo nykyistenkin säädösten vallitessa saada aikaan erillisiä opintopiirejä myös kuuroja varten. Mielestäni tämä kansalais- ja työ-väenopistojen hyväksi käyttö avai-si kuuroille tarkoituksenmukaisia itsensä kehittämismahdollisuuksia.

Monivammaisten kuurojen opis-keku ja huolto on tehtävä, joka näyt-tää jääneen kuolleeseen kulmaan. Monivammaisten kuurojen ryhmän opetuksesta ei tällä hetkellä näytä kukaan olevan tosissaan kiinnostu-nut. Kuitenkin heillä ja heidän koe-deillaan on oikeus odottaa toimen-piteitä opetuksen ja huollon järjes-tämiseksi.

Viimeisenä tahtoisin sivuta Suo-men Kuurojen opetuksen tämän hetken hetken toivottominta kysymystä. Se on kuurojenopettajien valmistus. Meillähän on edelleen voimassa viime vuosisadalta peräisin oleva auskultointiin perustuva kuurojen opettajain valmistus, joka tapahtuu kuurojen kouluissa. Tämä valmis-tus on täyttänyt tehtävänsä viime vuosisadalla, mutta nykyisiä vaati-muksia se ei missään tapauksessa vastaa. Nykyisen käytännön valli-nessa kuurojen opettajat saavat kyllä riittävän käytännöllisen harjoi-tuksen, se on myönnettävä. Mutta

valmistuksen teoreettinen puoli on riittämätön. Valmistuvien kuurojen opettajien tiedollinen pohja jää kovin kapeaksi. Suunnitelmat opet-tajain valmistuksen uudistamiseksi ovat kyllä olemassa. Niiden mu-kaan kuurojen opettajain valmistus siirtyisi Jyväskylän kasvatusopilli-seen korkeakouluun, jossa se jär-jestettäisiin samaan tapaan kuin muiden erityisopettajien valmistus.

Erityistä huomiota ansaitsee edel-leen esim. kuurojen opettajien jat-ko-opintojen edistämistoimenpi-teet. Nykyisellään kuurojen opet-tajan on miltei mahdoton jatkaa opintojaan esim. akateeminen lop-pututkinto tavoitteenaan. Toisaal-ta kuitenkin koulujen johtotehtävien asiallinen hoitaminen ja koulujen ja koululaitoksen kehittäminen vaati-vat perusteellisia tietoja. Kuuro-jenopettajain valmistus tulisi orga-nisoida siten, että opettajat jo val-mistuksen kestäessä voimakkaasti suuntautuisivat jatko-opintoja koh-ti. Nykyinen käytäntö onkin joh-tanut siihen, että esim. kuurojen koulun johtajan virkoja ei aina ole voitu asiallisesti täyttää. On jou-duttu turvautumaan tilapäisratkai-suihin, esim. verrattain iäkkäiden henkilöiden kouluttamiseen heille vieraalle työalalle. On tunnettu tosiasia, että yksilö ei ole enää 50—60-vuotiaana uudelleen koulu-tettavissa hänelle kokonaan vieraal-le työalalle. Opettajakoulutuksen uudistus-suunnitelmien esteenä on toistaiseksi harjoitusmahdollisuuksien puuttuminen Jyväskylässä. Jy-väskylään aiotut kuurojenkoulu ja huonokouluisten koulu ovat edel-leenkin rakentamatta. Vasta nämä uudet koulut toisivat mahdollisuu-den esim. opettajain valmistuksen uudistamiselle.

Edellä olen voinut kosketella kuurojenopetuksen tämän hetken ongelmia vain aivan ylimalkaisesti. Kuitenkin lienee käynyt selväksi, että tällä hetkellä meillä on kuuro-jenopetuksen alalla erittäin suuria ongelmia, erittäin tärkeitä ongel-mia, erittäin paljon ongelmia, jotka odottavat ratkaisujaan. Meillä on täysi syy olla optimisteja ja odot-taa em. kysymyksissä positiivisia ratkaisuja. Toisaalta meidän on, kaikesta asioiden tärkeydestä huo-limatta varauduttava joidenkin ky-symysten kohdalla odottamaan. Kuurojenopetuksen, samoin kuin muiden poikkeavien ryhmien ope-

KUUROJEN LEHTI V. 1965

Vuodenvaihteen aika lähenee ja siten myös lehtien tilausten uudista-minen. Kuurojen Lehden koko-vuosikerta maksaa edelleen vain 8:— markkaa, ruotsinkielisille 7:— markkaa. Lehti tulee edelleen il-mestymään kerran kuukaudessa ja lisäksi tilaajat saavat erikseen ilmes-tyvän Kuurojen Joulun.

Toivottavasti lehtemme lukijat muistavat hyvissä ajoin tilata myös Kuurojen Lehden. Tilauksen helpot-tamiseksi seuraa tätä numeroa eril-linen tilauskortti sekä tilillepano-kortti. Tilauskortilla voi lehden ti-lata vaikka heti ja maksaa tilaus myöhemmin, ennen vuodenvaih-detta, tilillepanokortilla. Lehden voi tietysti tilata maksamalla vain tilausmaksun tilillepanokortilla, mut-ta erästä syystä toimitus toivoo ti-laajien käyttävän tilauskorttia. Kor-tin toinen puoli on tavallaan kysely-lomake ja kysymyksen kohteena on: mitä lukijat oikein ajattelevat Kuurojen Lehestä. Toimitus on erittäin utelias kuulemaan lukija-kunnan mielenilmaisut, sillä lehteä-hän toimitetaan lukijoita varten. Vastaaminen kortin kysymyksiin on vaivatonta, piirretään vain rasti ha-luttuun ruutuun. Lopussa on tilaa vaikka purnaamiselle.

Kuurojen Lehteä on tilattavissa myös yhdistysten asettamien asia-miesten kautta. Uudistakaa siis ti-lauksenne ensi tilassa, ettei asia myöhemmin kiireessä unohdu.

tuksen alueella, meillä on omak-suttu eräänlainen hidastettu ohjel-ma. Nämä koulumuodot tulevat vuosikautia muista jäljessä.

Osaltaan asian viivästymiseen on myös syynsä sillä, että kuurojen-opetuksella on riittämätön edustus kouluhallituksessa, joka ensi kädes-sä suunnittelee ja toteuttaa uudis-tukset koulualalla. Nykyisellään kuurojenopetuksen suuret kysy-mykset joudutaan hoitamaan kou-luhallituksessa jonkinlaisina puhde-töinä. Kouluhallitukseen olisi saa-tava erityisopetuksen kysymyksiin spesialisoitunut kouluneuvos, joka päätoimisesti kaikella työtarmol-laan ja kaikella arvovallallaan voisi valmistella näitä kysymyksiä ja tar-vittaessa tehokkaasti viedä niitä vi-rastoportaisissa eteenpäin.

Elias Niskanen

KESTÄÄKÖ KUUROJEN ÄÄNTÄ KUUNNELLA?

Kuurojen maailmassa on monen-laisia ihmisiä. Jotkut meistä puhu-vat selvällä ja ymmärrettävällä ää-nellä, toiset epäselvästi ja muuta-mat eivät ollenkaan.

Yleensä sellaiset, jotka ovat op-pineet puhumaan e n n e n kuurou-tumistaan, voivat parhaiten saada itsensä ymmärretyksi puhumalla. Heillä ei ole mitään ylpeilemisen aihetta, vaikka ymmärtämättömät naapurit ja tuttavat pitävät heitä vii-saina ihmisinä »kun se puhuu ihan hyvin, vaikka on kuuro». Jotkut harvat ovat oppineet puhumaan selvästi kuuroutumisensa jä-l-k e e n. Se on jo jotakin ja tun-nen suurta kunnioitusta heitä koh-taan. Ajattelen joskus, olisinko itse pystynyt samaan.

Tuskin kenelläkään meistä silti on yhtä selvää ääntä kuin sellaisel-la, joka kuulee oman äänensä ja pystyy hallitsemaan sitä kuulon

avulla. Meillä on kaikilla tyyppi-linen kuuron ääni. Vai väittääkö joku vastaan?

Jotkut kuurot joutuvat toisinaan esiintymään juhlissa, joissa on yle-i-söä, joka ei ennen ole kuullut kuu-ron ääntä. Yleisö suhtautuu mo-nella tavalla. Ollaan hämmästynei-tä, järkyttyneitä, kiusaantuneita ja joillekin tulee kyyneleet silmiin.

Muistan, miten kouluaikoina opettaja opetti koko luokan lausu-maan juhlissa runon kuorolausun-tana. Me aikuiset kuurot yleensä esitämme kuorolausuntaa vain viittomalla. Häpeämmekö ääntä-mistämme? Eikö sitä todellakaan voi kuunnella vaikka kaikki ääntäi-sivätkin selvästi?

Olen joskus kysynyt asiaa joilta-kin kuulevilta, mutta olen huomau-nut, etteivät he halua sanoa mieli-pidettään suoraan. Siispä toivon, että jos jotkut kuulevat lukevat tä-män, he kirjoittavat mielipiteensä asiasta.

S. H.

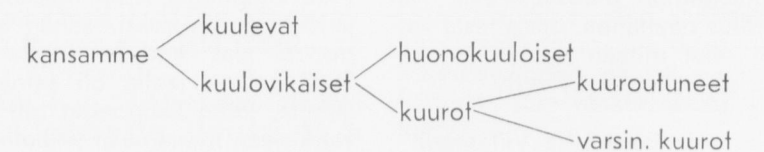
RYNNÄKKÖVIIKKO HÄMEENLINNASSA

Kuurojen Päivän edellisellä vii-kolla järjestin täällä Hämeenlinnas-sa oikein hyökkäyksen. Kävin op-pikoulujen yläluokilla, Wetterhoffi-la, Kauppaoppilaitoksella ja seura-kunnan tyttökerhoissa kertomassa kuuroista. Esitelmät kestivät yh-teensä 41 tuntia ja niiden välityk-sellä tavoitin n. 1400 henkeä.

	tuntia	kuulijaa
Wetterhoff	1	100
Kauppaopisto	1	180
Tyttölyseo	10	400
Poikalyseo	7	180
Yht.koulu	6	180
Poltinahon koulu . .	4	120
12 tyttökerhoa	12	240
Yht. 41 n. 1400		

Vaikka kuulijat olivat nuorta vä-keä, he kuuntelivat hyvin tarkkaan ja uskoisin, että asiat olivat monel-lekin hyvin uusia. Koska Teille hy-

*)

musiikkia, ei ole hauskaa toveripiirissä jne.

Varsinaisten kuurojen, joihin sisällyttiin kaikki alle 4 vuotiaana kuurotuneet, vaikeuksista ei monellaakaan oppilaalla ollut käsitystä. Heistä tuntui hämmäntävältä, ettei suomalainen ymmärrä kaikkea, mitä suomeksi kirjoitetaan tai puhutaan. Mutta kun he asiaa ajattelivat, tuntui se luonnolliselta, sillä kuulemallaan me kielen opimme. Tunti oli lyhyt aika, mutta pikaisesti yritin kertoa paikallisten yhdistysten toiminnasta, autojärjestöstä, maailmankisoista, kuurojen lähetystestä ym.

Kaikki olivat kovin kiinnostuneita näkemään viittomakieltä ja muutamat halusivat sitä itsekin oppia. Viitoin useilla luokilla Kustaa Killisen runon Kuuro ja opetin laulun Maa on niin kaunis. Tyttökerhoissa pantiin käyntiin oikein kilpailu. Jokaisessa kerhossa opetettiin Maa on niin kaunis ja myöhemmin valitaan kerhon paras viittoja ja sitten näistä parhaista muodostetaan tyttöpäiville viittomakuoro. Paperisampo lahjoitti kaikille luokille ja kerhoille, joissa kävin, albumin, päiväkirjan tai luentokansion, niin että tunnin päätteeksi suoritimme aina jännittävän arvonnän.

Kun tämä rynnistys sitten päättyi, olin vähän väsynyt, mutta iloinen siitä, että tuli lähdettyä liikkeelle. Viikon aherruksen kruunasi vielä Hämeenlinnan kirkossa pidetty kirkkoilta. Sen oli järjestänyt Hämeenlinnan seurakunta ja Kuurojen yhdistyksen kirkkoneuvosto. Siellä oli n. 300 kuulijaa ja hieno ohjelma.

Nyt tämän voisi päättää sanoilla »sen pituinen se», mutta ei tämä rynnistys tähän päättynytkään, vaan seuraavalla viikolla eräs opettaja halusi tulla luokkansa kanssa käymään Paperisamossa. Lääninsairaalan henkilökunta, Hämeenlinnan vangit ja poikalypseon alaluokat, joilla en ollut edellisellä viikolla ehtinyt käymään, halusivat myöskin kuulla kuuroista. Niinpä olen joutunut pitämään vielä 25 luentoa ja tavoittanut niiden aikana noin 1000 henkeä. Suunnitteilla on myöskin viittomakerhon perustaminen. Tulvaisuus näyttäneen, onko tästä kaikesta ollut mitään hyötyä — toivossa on kuitenkin kylvetty.

Eeva-Liisa Viitasaari.

Raum o sendä ai vaa Raum

Hyvä H.K.

Sinä siis olet käynyt Raumalla, noin pikimmiten vain matkalla luokkakokoukseesi Kodisjoelle. Kirjoitithan käynnistäsi tähän lehteenkin, kirjoitit jotta: Rauma, kovasti kodikas ja pieni kaupunki. Tuon voisi jo ottaa loukkaukseksi, ellei tietäisi ettet Sinä suinkaan siinä mielessä noin kirjoittanut. Sehän oli Sinun olettamuksesi sen perusteella mitä näit. Mutta en voi olla valittamatta sitä, että kun Sinä ensimmäisen ja ilmeisesti viimeisen kerran tulet Raumalle, niin et vaivautunut tutustumaan tähän paikkaan hiukan tarkemmin. Siksi olenkin sitä mieltä, että Sinun on lähdettävä Raumalle uudestaan, aivan heti ja tältä istuimelta. Minä lähden mukaasi, auliina ja kehumisentarpeesta kipeänä, näytän Sinulle tämän kodikkaan Rauman kaksi puolta. Eikä Sinun sovi epäillä ettenkö osaisi tehtävääni, vaikka onkin kulunut peräti kaksi vuotta viimeisestä käynnistäni Raumalla, niin onhan se sentään kotikaupunkini ja sen puolesta uskon selviäväni vaativasta tehtävästäni. Varsinkin kun Sinä et voi sanoa sanan sanaakaan vastaan tai huomautukseksi...

Lähdemme siis Raumalle ja teemme matkan junalla. Peipohjassa on junanvaihto ja en voi valittamatta sivuuttaa sitä ikävää asiaa, että Rauman Rautatietä ei enää ole. Toista se oli ennen kun saattoi VR:n vauhuista siirtyä RR:llä merkittyihin vaunuihin. Tunsin siinä jo siirtyneensä Rauman alueelle ja Rauman ilmapiriin. Eivätkö kaikki matkustajat jo siinä vaiheessa olleet raumalaisia ja raumalaisen näköisiä. Niinpä on kai vieläkin, mutta Sinä kyllä erotut tästä joukosta, olet niin sisämaaihmissen näköinen.

Rauman vanhan aseman takana on mukulakivinen aukio. Siinä vastapäätä kadun toisella puolella on pysty kallion seinä, kadunteon ja kallionleikkauksen jäljiltä. Siitä tulee mieleen lysti juttu. Tuon kallion päällä oli kerran iso kivenjätkäle, toinen puoli kallion ulkopuolella. Joku kaupungin isistä hoksasi, että jätkäle on vaaraksi, sehän saattoi pudota alas kadulle koska vain. Siinä kallion laella oli seminaarin aluetta, joten kaupungin isät panivat kirjeen menemään valtiolle: ve-

täkää se kivi pois ennenkuin tapahtuu vahinko. Valtion vastaus oli semmoinen, jonka valtio vain voi antaa, jotta kyllä valtio poistaa oman osansa mikäli Rauma poistaa omansa, elikkä sen puolen, mikä kadun yllä on.

Kyllä se kivenjätkäle nyt on pois, miten ja milläläilla, sitäpä en tiedä eikä se tärkeätä ole. Menkäämme eteenpäin ja kohta olemme Valtakadun kulmassa. Tämä katu on Rauman bulevardi, ainakin tuuhaiden lehmusten puolesta, jotka kasvavat kadun kahtapuolin ja ovat siinä olleet niin kauan kuin muistan. Lähtekäämme tätä katu pitkin ja ehkä Sinua huvittaa tieto, että näiden lehmusten alla on iltapiimeässä mukava kulkea käsikkäin. Älä pelästy, emme viivy iltaan saakka.

Näetkö nämä yksi-, kaksikerroksiset talot tällä puolella. Näetkö miten aita, muistaakseni muurattu, kiertää pihaa ja nurmikko sekä istutukset ympäröivät taloja. Kun olin pieni niin aina ohikulkiessani ihmettelin näitä taloja — ne olivat mielestäni porvarien taloja. Kuvittelin kuin Herra Porvari joka aamu tulee talostaan, knalli päässä, keppeä kädessä, tekee kierroksen kaupungilla ja palaa taloonsa. Sellainen oli mielestäni oikea porvari ja on vieläkin. Rohkenen tunnustaa, että hartain toiveeni on joskus kohota tuollaiseksi Herra Porvariksi. Suurin vaikeus tuon aseman saavuttamisessa on tietääkseni soikea kalonmuotoni — pyöreä knalli ei millään tahdo pysyä päässäni.

Katselkaamme vielä idyllistä ja rapattua taloa, jonka seiniä kiertelee muratti- ja villiviiniköynnös. Tämäkin talo on ympäröity matalalla muuratulla aidalla ja portilla on pieni kilpi. Raumallakin on poliisi, mutta se ei halua herättää huomiota.

Siirtykäämme nyt kadun toiselle puolelle. Siellä on veistosryhmä, kaksi merimiestä, toisella ruori kädessään. Siinä on kuvattu kaksi raumalaista kuuluisuutta, Tasala Vilkk ja Hakkrii Iiro. He ovat Nortamon luomia sankareita, joilla kuitenkin on tosi raumalainen todellisuuspohja, onhan kaupungissa vielä Tasala Vilkin talo. On valitettavaa, että Rauman kieli on ulkopaikka-

Jatkuu siv. 17.

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

OFFICIELLT ORGAN FÖR FINLANDS DÖVAS FÖRBUND - r.f.

Nr 11 1964

För femtio år sedan

År 1914 den 6 november avled plötsligt redaktören och författaren Julius Hirn. Vem var han? Vi vet alla att han var Finlands dövstumförbunds första ordförande, en högt aktad och ärad ordförande. Han var son till döva föräldrar, nämligen läraren i Åbo dövstumskola, Fredrik Hirn och hans hustru Maria. I denna miljö lärde Julius Hirn sig att känna de döva fullständigt. Han förstod och kunde teckenspråket mycket väl. Han tecknade gärna med de döva och undvek dem aldrig. Tvärtom tog han alltid hänsyn till deras problem och gav råd hur man skulle reda ut sina svårigheter. Detta berättar gamla människor som ännu lever. Han brukade delta tillsammans med sina föräldrar i de dövas möten. Han höll då upplysande andraganden för dem.

Då man på allvar började planera stiftandet av Finlands Dövstumförbund år 1900, var Julius Hirn med och gav ett värdefullt stöd åt företaget genom sin auktoritet. Myndigheten på den tiden var den beryktade generelguvernören Bobrikoff, som var Senatens verkställande redskap. Han tillät inte förbundet att vara verksam förrän fem år senare. Bobrikoff var misstänksam och orsaken kan ha varit att Julius Hirn såsom författare och medarbetare i många tidningar skrivit nog så djärva artiklar och satt sig emot den dätida ryska våldsregimen. Under dessa fem första år kunde vårt förbunds ledning inte föra ett enda protokoll, då Senaten inte gett sitt lov.

Då år 1905 Senaten äntligen gav sitt tillstånd till grundandet av vårt förbund tog ordföranden Julius Hirn energiskt i tyglarna. Det var mycket svårt att utföra någon verksamhet på den tiden. Småningom

DE DÖVAS DAG

De dövas dag firades den 27 september detta år på en bredare bas än tidigare. Riksfesten, huvudfesten, hölls i Lahtis och var på alla sätt lyckad. Konsertsalen i Lahtis var så gott som fullsatt av en intresserad publik. Naturligtvis firades dövas dagsfester också på andra orter.

På eftermiddagen visades i Tesvisio ett program om de dövas språksvårigheter. Det var 20 minuter långt och var planerat av fru Birgitta Laine, Samtalet fördes mellan fru Hilikka Hanhijoki, herr Sepo Ahjolinna, inspektor Veikko Lehvä och ingenjör Runo Savisaari var tolk. Läraren Antero Ruotsalainen gav dessutom prov på undervisning av döva och resonerade åskådligt och trevligt med eleverna Kai Hautasaari och Erkki Laurila. Slutligen framförde fru Liisa Kauppinen en del av dikten »De Dövas Sång». Programmet fick erkännande av ledningen för Tesvisio samt av dagspressen. Skada ett Tesvisio bara sträcker sig över en liten del av vårt avlänga land.

Finlands Television uppmärksammade dagen med liten glimt från Ävikhemmet. Glimten var kort, men man bör notera Finlands Televisions positiva inställning till de dövas sak.

I finska rundradion hördes i »Dagens spegel» en 4 minuters intervju om de dövas centrala frågor. Intervjuobjekten var förbundets

blev det i alla fall ordning på det hela. På alla de stora mötena var Julius Hirn med. De dövas enhälliga och stora förtroende var alltid ett stöd för deras ordförande. Hans plötsliga död hade effekten av en bomb bland de döva. Upprördheten satt länge i då de kände att de nu förlorat sin bästa ledare och man.

Julius Hirn föddes den 31 maj 1868 i Helsingfors. Han var 46 år

ordförande Runo Savisaari och läraren Raimo Vuohelainen från dövskolan i St. Michel. En motsvarande intervju sändes också i Tavastlands landsskapsprogram. Dessutom nämndes, både i television och radio, de dövas dag och den stora festen i samband med nyheterna.

I Lahtis hade ordnats en pressmottagning med kaffe, där de dövas problem klargjordes av prosten Paunu, verksamhetsledaren Väisälä, ordföranden för dövöreningen i Lahtis, Kosti Remmi och ordföranden för dövförbundet Runo Savisaari. I synnerhet Etelä-Suomen Sanomat i Lahtis upplät många spalter för tilldragelsen. Dessutom sändes till 45 olika tidningar skrivelser om de döva för publicering.

Lördagen före de dövas dag visades i television korgbolls landskampen mellan de döva från Polen och Finland. Ordföranden för de dövas idrottsförbund, Karl Eric Martola, talade på teckenspråket och huvudtränaren i Finlands korgborgsförbund, Kalevi Tuominen, var speaker för landskampen. Han gjorde det i en mycket positiv ton.

Det är troligt att många hörande, som tidigare inte haft någon kunskap om döva, genom denna information nu har fått en uppfattning om de dövas liv och deras specialproblem. Vi kan vara nöjda med de dövas dag detta år.

vid sitt fränfalle, alltså i sin bästa ålder.

Prosten Hugo Nyberg har redogjort i en lång skrivelse i dövstumtidskriften om Julius Hirns död, hans liv och förhållande till de dövas värld, om hans verksamhet bland de döva, samt slutligen om hans jordfästning. De döva deltog i begravningen på ett verkningsfullt sätt, som väckte uppmärksamhet.

ÄKTENSKAP MELLAN DÖVA

Det är känt bland döva, att dr Jaakko S. Lumio och Pertti Paljakka de senaste åren har utfört en diger undersökning angående dövhet. Resultatet av undersökningen har blivit publicerat i den medicinsktvetenskapliga tidskriften Duodecim. Då resultatet är mycket intressant ur de dövas synpunkt, är det skäl att granska de slutsatser man kommit till.

»Undersökning av äktenskap som ingåtts mellan döva i Finland» är namnet på arbetet och i början konstaterar man att Finlands äktenskapslag stadgar följande »dövstum må ej utan lov (utan tillstånd av Republikens President) ingå äktenskap med en annan dövstum utom i det fall någonders dövstumhet inte är ärftlig.» Enligt vad man vet har endast två äktenskap ingåtts efter år 1955 med tillåtelse av Republikens President.

De dövas antal har i medeltal

varit en promille, d.v.s. en döv mot 1000 innevånare. Detta tal gäller endast europeiska och endel andra länder där man gjort undersökningen. I de mindre länderna växlar talet mellan 0,46 och 0,87 promille. Motsvarande tal i Finland under folkräkningen år 1950 var 1,31 promille. Man måste ändå konstatera att resultatet av folkräkningen inte kan vara tillförlitligt därför att frågorna varit invecklade.

Undersökningens huvudsyfte har varit att klargöra hur många barn, i äktenskap som ingåtts mellan döva, som varit döva vid födseln. De följande frågorna har varit hur många barn som föds i döva äktenskap, hur många sådana äktenskap är barnlösa samt till vilka yrken har man i vårt land sökt sig. Man har sänt ut frågeformulär, men många uppgifter har man funnit i dövskolornas arkiv samt i landshovsarkiven. Antalet äktenskap var i juni 1961 554, men om man tar med i räkningen 47 fall där den

ena av makarna dött blir summan av döva inom äktenskap 1061.

I döväktenskapen var antal döva per 100.000 invånare inom varje län som följer:

Vasa län	32,0
Mellersta Finlands län	23,6
Kuopio län	23,5
Åbo och Björneborgs län	21,7
Uleåborgs län	21,7
St Michels län	19,9
Lapplands län	15,9
Tavastehus län	14,4
Norra-Karelens län	14,3
Ålands län	13,9
Kymmene län	13,1
Nylands län	12,1

Uppställningens resultat är en smula förvånande, allmänt har man ansett att antalet döva skulle vara störst i de stora städerna i södra Finland.

Intressant är en tablå som visar fädernas yrken. Nästan en tredjedel av de döva kommer från lantbru-

karfamiljer och en tredjedel av de dövas fäder är arbetare.

Man har inte kunnat fastställa noggrann ålder då den påkomna dövheten drabbar, men enligt svaren är de som blivit döva under ett års ålder 45,7 %, 1—2 års ålder 25 %, 2—3 års ålder 13,9 %, 3—4 års ålder 7,2 %, samt över 4 års ålder 8,2 %. Det är intressant att finna hur mycket mindre talet är för dem som blivit döva efter 4 års åldern. Summan av barn som blivit döva efter 3 år, då de lärt sig att tala något, är sammanlagt 15,4 %.

De viktigaste orsakerna till dövhet har varit hjärnfeber-hjärnhinneinflammation (43,8 %), scharlakansfeber (14,2 %) och influensa (13,7 %). En viktig faktor är att av alla fall hade 86 % ingen döv syster eller bror. I 9,3 % av fallen fanns det en annan döv i familjen.

I undersökningens andra del har man granskat äktenskapen där båda parterna varit döva. Familjeförsörjarens yrke har i 42,8 % av fallen betecknats som »arbetare utan egentlig yrkesutbildning». Lantbruksfamiljerna utgjorde 16,4 %. De övriga yrkena var (mest representerade) snickare, målare, skomakare (reparationer), grafiker, typografer, timmermän och montörer. Här bör man fästa uppmärksamheten vid den stora skara, som inte fått yrkesundervisning. Det är ett alarmerande faktum.

Antalet barn av döva föräldrar framgår av följande:

Inga barn	96 familjer, 17 %
1 barn	128 » 23 %
2 »	160 » 29 %
3 »	84 » 15 %
4 »	42 » 8 %
5 »	25 » 5 %
6 » — 10 barn	19 » 3 %

Vid granskningen av dövhet bland dessa barn fann man att av 554 familjer hade 521 inte ett enda dövt barn. I 33 familjer fanns sammanlagt 52 döva barn. De döva barnens procenttal är således 4,6 %. De hade varit döva sedan födseln eller vid låg ålder, sålunda att av 1—2 åringarna fanns det 5 fall och av 2—3 åringar endast 1 fall. Vi kan alltså göra en intressant iakttagelse: dövhet vid senare ålder förekommer inte alls medan dessa barns föräldrar som blivit dö-

va över 3 års ålder utgjorde 15,4 %.

I 42 fall kunde föräldrarna inte uppge orsaken till varför barnen blivit döva. I 6 fall var orsaken hjärnhinneinflammation och i 4 öronsjukdom, födselskada och svår kikhosta.

Med undersökningen som grund har doktorerna Lumio och Paljakka dragit följande slutsatser:

1) I vårt land förekommer ca 2 gånger så många döva som i andra länder i Europa. 2) I juni 1961 fanns i vårt land 554 sådana äktenskap där båda makarna var döva och veterligt endast några fall där den ena parten var hörande. 3) Antalet gifta döva ändras mycket i de olika länen. Proportionstalet är störst i Vasa län (32:100.000 och minst i Nylands län (12,1:100.000). 4) Orsaken till dövheten hos döva i 523 äktenskap (49,3 %) har inte kunnat konstateras. Bindande bevis eller sannolika antaganden finns för följande orsak till dövhet: hjärnfeber-hjärnhinneinflammation (43,8 %) scharlakansfeber (14,2 %) influensa (13,7) öronsjukdom (5,8 %) kikhosta (4,5 %) samt hjärnskador (3,4 %). Resten (11,9 %) fördelas mellan 7 olika orsaker. 5) I de döva äktenskapen har familjeförsörjarens yrke varit 42,8 % arbetare utan yrkesundervisning samt 16,4 % lantbrukare. Detta att nära hälften av familjeförsörjarna inte fått yrkesutbildning bevisar hur mycket förbättringar det fordras i yrkeskolningen och i arbetsansaffningen. 6) I dessa 554 familjer har funnits 1126 barn eller medeltal 2,2 barn per äktenskap. Antalet barn i döva äktenskap är klart under den allmänna nivån och mycket lägre jämfört med den tidigare generationen. Av äktenskapen är 17 % helt barnlösa och de flesta av dessa familjer har meddelat att de inte önskat barn. Men antalet barnlösa familjer skiljer sig inte så mycket från den allmänna nivån i vårt land, ty under folkräkningen år 1950 var 19 % av Finlands alla äktenskap barnlösa. 7) I de döva äktenskapen finns 52 döva barn eller 4,6 %. 19 familjer har haft ett dövt barn, 11 familjer 2 döva barn, 2 familjer 3 och en familj 5 döva barn.

Detta är nu undersökningens första del. Meningen är att med stöd av detta material senare pub-

ETT KINESKÄSERI

(Ur Radio Kuuntelija TV av märket Vispilä)

Många saker kan synas självklara och naturliga — tills man råkar nämna dem för någon bekant. Då upptäcker man i vännens öga ett besvärat uttryck.

Så gick det för mig då jag, för en ingenjör jag känner, nämnde att jag en natt kl. 03,30 under regn samtalat med en dövstum kines om engelska musikers familjeproblem. »Bästa ingenjör, jag vill berätta historien sådan den var, för det är inte angenämt att framstå som inte klok.» Jag har aldrig förut träffat denne döve kines, jag vet inte om han var en kongressdeltagare eller en cirkulerande världsresenär.

Jag promenerade längs Esplanaden efter midnatt en gång och stannade under en butiksmarkis för att hålla regn. Där träffade jag en liten snedögd figur. Han verkade inte alls kinesisk — han uppträdde nervöst på ett europeiskt sätt och pekade med fingret på min handled, tydligen ville han se på min klocka. Jag visade honom den.

Sedan travade han nervöst av och an. Slutligen stannade han, plockade några pappersbitar ur en ficka och en kosmosstump ur en annan. Han skrev på pappret: »Can You speak English?» Jag tog pappret och pennan och skrev att jag kunde engelska. Sedan skrev han på pappret den träffande frågan: vad gjorde jag på gatan mitt i natten under regnet. Jag förklarade att jag spelat på en fest och var på väg hem.

Nu fortsatte samtalet och blev riktigt trevligt. Vi behandlade skillnaderna mellan det finska och det kinesiska familjelivet, regn-

licera en genetikundersökning av den ärftliga dövheten.

Dövas förbund och de döva i vårt land har skäl att framföra sitt varmaste tack till doktorerna Jaakko S. Lumio och Pertti Paljakka, som utfört dessa forskningar och kommit till omfattande och intressanta resultat. Med intresse avaktar vi fortsättningen på undersökningen, som kommer att belysa bättre än förut den mycket svåra frågan om dövhetens ärftlighet.

R. S.

»KANSKE EN DIKTARE»

I denna tidskrift ingår en dikt av dövblinde Kari Lerne. Dikten heter En levnadsteckning. Hans egen levnadsteckning är så märklig att den må berättas här, om ock i korthet denna gång.

Kari Lerne är en finsktalande gosse, född i Tavastehus. Han hade gått ett år i en skola med vanliga friska barn då han vid åtta års ålder råkade ut för en olyckshändelse. Han blev blind och döv och dessutom förlorade han rörelseförmågan. Hans familj förlorade inte modet utan man satt in alla krafter för att hjälpa honom. Med massage, gymnastik och bad återfick han småningom rörelseförmågan. Och hans mor fann på att med pek fingret skriva ord och meningar i hans handflata. På det sättet hade han kontakt med sin omgivning.

Kari hade hemlärarinna en tid, sedan vistades han tre år i blindskolan i Helsingfors. Där hade han turen att dessutom få privatundervisning av fru Olga Lehtonen. Hon var pensionerad dövlararinna och åtog sig uppdraget gärna då hon upptäckte Karis stora intelligens. Jag hörde henne ofta berätta om honom och hon fann enbart nöje i att arbeta med honom.

Kari är nu 20 år. Han har under en kort tid lärt sig blindskriften, vilket i allmänhet lär ta år att lära. Han samlar frimärken, studerar esperanto och som bäst går han genom en brevkurs i svenska språket. Han läser mycket, för tillfället läser han Veijo Meris bok »Sujut» och har så mycket nöje av den att han emellanåt skrattar. Samma beröm har också kritikerna gett den boken. Han idkar friluftsliv i hög grad och för att få inkomster tillverkar han borstar. Enligt omgivningen är Kari glad, hurtig och välmenande. Och så har han ett mycket gott minne. R e a S.

EN LEVNADSTECKNING

Min far bad mig, det var en märklig morgon, att gå ut. Visst gick jag genast.

Det var sommar och vackert väder.

Jag hade inte gått långt

då jag såg den vackraste blomman i mitt liv.

Jag tänkte ett ögonblick.

Jag tänkte ett ögonblick:

Den är alldeles som mitt eget hjärta.

Lika vacker och varm

som solen, som just gått upp.

Jag såg på den.

Och mitt hjärta spratt till av glädje

av ljuvlighet och glädje.

Nu tänkte jag:

Gud ger ljuvheten och skönheten

åt blomman och mig.

Jag har ju lärt att älska alla nära mitt hjärta.

Detta förblev i mitt minne och hjärta ända till hösten. Till följande sommar.

Följande sommar fanns på nytt

en likadan blomman.

Som gav sommarvärme

åt mitt vinterstelnade hjärta.

Den blomman förvaras i mitt minne.

Kari Lerne
(dövblind)

Övers.

Brev från Amerika

Philadelphia 22.9.64.

Den 9 september började Jaakko och Leena sin skola. Jaakko är på II klassen. Han har en japansk klasskamrat, som inte heller kan engelska. Jaakko och Leena har lärt sig ganska mycket engelska, men de talar tills vidare bara några ord. De trivs i sin skola.

En dag besökte jag en dövskola för att följa med undervisningen. Där finns ca 500 elever, ca 80 lärare, många skolbyggnader och hela skolområdet är stort och vackert. Skolan är uppdelad i flere avdelningar och yrkesskolan är en sådan avdelning. Ca 10 dövlarare arbetar i skolan, jag samtalande med

mängden i södra Finland, konsthandels fönsterutställning. Vårt samtal slutade med ämnet: »Har Engelska Musiker Tid Över För Sina Fruar, Då De I Sitt Yrke Råkar Ut För Så Många Olika Slags Människor». Min konversationskamrat hade läst en utredning om denna sak i någon publikation och tiden ilade och solen gick upp medan jag förklarade att de flesta kabaretmusiker isynnerhet i England nog är tämligen borgerliga och att ryktena om deras lätta levnadssätt och att de skulle vara otrogna mot sina fruar är mycket typiska historier som man berättar om dem. Jag tillade att man också i vårt land räknar musiker till det förtappade släktet och han beklagade detta. Om själva musiken kunde vi inte tala, han var döv sedan födseln och hade aldrig hört en ton.

Ingenjören kan lugna sig. Detta var den naturliga förklaringen.

En lika naturlig förklaring hade den lilla figuren. Han stod i regnet för att han tappat sin nyckel, och finkänslig som han var ville han inte väcka sin hyresvärdinna denna okristliga tidpunkt.

Vilken är visdomen i denna historia: endel läsare fordrar alltid en sådan.

Den är att man alltid skall ta till vara varje tillfälle till samtal som bjuds. Om denna kinesgosse är lika kvick att föra kosmospennan i Kina som här i Finland, så kommer alla rykten i Kina om de engelska musikerna att förlora sin udd. Och var tionde människa i världen är ju ändå kines.

dem vid skolans lärarmöte. Av de lutherska eleverna samlas de äldre varje morgon kl 8,45 till sin egen gudstjänst i kyrkan. Senaste söndag hade de sin första gudstjänst, vi var närvarande, Jaakko och jag. Därefter följde vi med dövprästen till två andra städer, till deras döv-gudstjänster. Den lutherska kyrkan är inte stor här, därför var där inte många deltagare. Jag hälsade från Finland och berättade för dem om mitt hemland.

Vi har inte sett finska tidningar sedan slutet av juli, så vi har inte reda på händelserna i Finland. Snart börjar kanske våra tidningar anlända hemifrån. Ni har en ny regering har det meddelats i en amerikansk tidning, som vi får här varje dag. Det är en tjock tidning, senaste söndag var den 124 sidor lång och var uppdelad i flere buntar.

Flere utlänningar studerar i seminariet. I dag på eftermiddagen var en av de japanska studerandes fru hos oss för att besöka Terttu. En studerande är från Tanganjika, Afrika. Man ser här alla slags folk-raser. Endel är mycket mörka. Vi har flere negerfamiljer som gran-nar och de är alla mycket vänliga mot oss. En granne hämtade ett damspel som gåva åt våra barn och jag brukar ofta småprata med dem. Nästan alla, också negrerna, har egen bil. E. Savisaari.

Från hemlandet

SIIRI TALVIA DÖD

Den 18 september kom sorgebudet att fröken Siiri Talvia gått över gränsen till det oförgängliga riket.

Siiri Talvia, ordföranden och sedermera hedersmedlemmen i Tammerfors dövförening, var född den 1 oktober 1883 i Tammerfors. Efter att ha gått genom Åbo dövskolan intresserade hon sig som mycket ung redan för föreningsverksamheten. Hon fungerade 28 år som ordförande, över 20 år som lagerförvaltare och 15 år som ordförande för den senare grundade damklubben.

Siiri var både Marta och Maria i föreningen. Finkänslig och behärskad ledde hon verksamheten »som en god kapten sitt fartyg», för att låna prostens Nybergs ord.

Hennes ödmjuhet och hjärtats bildning åstadkom en stämning i föreningen som fick alla döva att känna sig hemma.

Siiri Talvia jordfästes under närvaro av en stor skara vänner. Kransar nedlades av Tammerfors dövförening, Damklubben och idrottsföreningen i Tammerfors. De egnas och vännernas blomstergård täckte hennes sista viloläger.

På Hospitz Emmaus hölls minnesfesten för den bortgångna och många uppskattande minnesord yttrades därvid.

Vår avhållna »grand old lady» Siiri Talvia kommer att leva hos oss som ett ljust minne. Tack Siiri för din godhet, må du vila i Herrens kärlek. KA

Födelsedagar

70 ÅR FYLLER

fru Edith Sandblom f. Löffman den 21 november i Esbo, Ångskulla. Hon är född i Esbo och har gått i skola i Borgå. Hon och hennes man Hjalmar, som avlidit ett par år sedan, var vaktmästare för Helsingfors dövförening åren 1939—1948. År 1960 under föreningens 65 års fest kallades fru Sandblom till föreningens hedersmedlem. Edith är välkänd av alla, isynnerhet Helsingforsarna, som en gästfri värdinna i sitt hem och som en varmhjärtad människa. Hon har gett både ekonomisk och praktisk hjälp till vårt Sököhem och vår förening. Vi önskar vår Edith långt liv och allt gott!

Möten

St MICHEL. Dövföreningen och idrottsmännen firar lillajulstift i föreningshuset, Akkavuorenk. 5 den 6.12. kl 14. Basar i samma hus kl 12. Julgröt och annan servering, julgubbe m.m.

TAMMERFORS. Dövföreningens ordinarie höstmöte den 15.11. kl 17 i föreningslokalen Satamakatu 1 B 1. Ärenden enligt stadgarna. Medlemmarna bedes ta med sin medlemsbok.

Föredragsdagarna har uppskjutits till 5—6.12. Lördagens program börjar kl 19 och söndagens kl 14. Båda dagarna samlas vi i lokalen Satamakatu 1 B 1.

RAUM . . . Jatk. siv. 12.

kuntalaiselle vaikeasti ymmärrettävää. Huomaa: kysymyksessä on tosiaan kieli eikä murre, tosi raumalainen loukkaantuu verisesti jos puhutaan Rauman murteesta. Nortamohan kirjoitti Raumlaissi jaaritukset Rauman kiehellä ja siksi kai hänen sankarinsa eivät ole tulleet tunnetuksi niin laajalti kuin joku Pekka Puupää, josta on elokuviakin tehty. Ja kuitenkin, Tasala Vilkk ja Hakkrii liro olivat mitä verrattomimpia veijareita, aina täynnä koirankujeita, huumorissa aivan omaa luokkaansa.

Täytyy tässä jälleen tehdä pieni tunnustus. Kun kerran nuoruusvuosien alussa päätin lähteä maailmalle ja äiti pakkasi matkalaukkuun liinavaatteita ja muuta tarpeellista, niin otin salavihkaa kirjakaapista yhden kirjan ja piilotin laukkuuni. Kaapissa oli raamattu, Seitsemän veljestä, Topeliuksen kootut ja muita hyviä kirjoja. Se kirja, jonka otin, oli Raumlaissi Jaarituksia. Vaikka minä silloin pieni olin, niin ymmärsin, ettei maailmalla pärjää ilman raumalaista huumoria.

Palataan vielä tähän patsasryhmään. Siinä siis ovat Tasala Vilkk ja Hakkrii liro sydvestit päässä ja öljytakit harteilla, niinkuin merimiesten myrskysäässä pitääkin. Katsovat kaipaavasti, kaikei horisonttiin, mutta nykypäivän reipas rau-

JAKOBSTADS Dövas förening anordnar sina föredragsdagar å stades församlingshem lördagen den 28 och söndagen den 29 november med början lördag kl. 19.

GAMLAKARLEBY. Föredragsdagarna är den 14—15.11. i Finska Församlingshuset Torggatan 41. Föredragen börjar på lördagen kl 19. Närmare på lördagen när söndagens föredrag börjar.

VASA. Dövas ungdomsklubb ordnar ett samkväm med program den 28 november 1964 kl 19 i föreningshuset, Hantverkargatan 6, Brändå, Vasa. Välkomna från när och fjärran!

FÖREDRAGSDAGAR

November 14—15: Varkaus, Nyslott, Kuopio, Riihimäki, Gamla-karleby, Joensuu.

November 21—22: Uleåborg.

December 5—6: Tammerfors.

malaisnuoriso väittää, että tähtäimessä on — Alkon puoti kadun toisella puolella. Hyvin nuo nuoret sankarinsa tuntevat.

Tätä patsasta on muuten yritetty räjäyttää. Parikin kertaa — ja teki-jöiksi väitetään porilaisia. Kuinkas muuten, ne porilaiset ovat aina olleet kateellisia Raumalle ja kun täällä nyt on näin nätti patsas — no niin, ymmärtäähän muutenkin mihin toimii nämä Porin eläjät ryhtyvät.

Sinulla on varmasti tiedossasi jotain sellaista, että Pori ja Rauma ovat aina toistensa niskassa niinkuin kissa ja koira. Ei se aivan niin ole, raumalaiset vain tuntevat olevansa paljon ylempänä kuin porilaiset ja tätäpä nämä eivät siedä. Kummaa se vain on, ovathan nämä raumalaiset aivan omaa luokkaansa.

Kerrankin Pori täytti vuosia, paljonko, sitä en vaan muista eikä se tärkeätä olekaan. Porissa juhliittiin kovasti ja myös raumalaiset taksimiehet lähettivät lähetystön Poriin ammattiveljiään onnittelemaan. Lähetystö tuli Porin päätaksiasemalle, puhuttiin oikein kauniisti Porin kaupungin ja taksien menestykseksi ja lopuksi luovutettiin lahja. Tämä porilaisten taksiautoilijain saama lahja oli niin suuri, että oikein kuormautossa oli tuotu paikalle. Ihme vain etteivät lahjansaajat olleet mielisään, sehän oli oikein kaunis vihreä panssaritorni, jota käytetään tiettyyn tarkoitukseen.

Porilaiset aina kehuvat ettei heidän satamansa vedet koskaan jäädy. Kerran talvella oli yksi heikäläinen lehti tätä väitettä julkituonut peräti kissankorkuisin kirjaimin. Seuraavana päivänä työntyi lehden toimitukseen vihainen raumalainen autoilija, joka kysyi, jotta mitä te tuolla lailla valheita räknäätte. Toimitus:??? Autoilija: Kun lehdestä ne luin, että Porin sataman vesi ei koskaan jäädy, niin ajoin satamaan ja täytin autoni jäädyttäjän siliä sataman vedellä — ja nyt se on pohjiaan myöten jäässä.

Jätetään nyt nuo porilaiset omaan rauhaansa ja jatketaan maffaa tuonne Valtakadun päähän. Siinä sitten on kanaali, Rauman kanaali. Kyllä kai Siinä tiedät, että maailmassa on Englannin kanaali, mutta tuskinpa olet tiennyt toista kanaalia sen lisäksi löytyvän. Täällä Raumalla on sekin asia tiedetty jo monta ajast'aikaa sitten. Pieni

jokihan se on, Raumanjoki, joka saa alkunsa kaikei jostain Äyhönjärven tienoilta, kiertelee pienenä purona pitkät matkat, kunnes täällä aukenee leveäksi kanaaliksi. Siinä raumalaiset monen polven ajan ovat syöttäneet sorsia, ottaneet ensimmäiset hoippuvat liut luistelun vaikeassa taidossa ja syys- tai keväjäiden aikana molskahtaneet veteen. Sanotaankin, että jokainen kunnan raumalainen on ainakin kerran kastunut kanaalissa — ja kyllä minäkin olen siinä uinut . . .

Katsoppa näitä paatteja, jotka riiveittäin ja silmäkantamattomiin ovat kanaalin alajuoksulla. Nyt valkenee sekin miksi tämä kaupunki oli vaikuttanut niin hiljaiselta liikenteen puolesta Sinun ensi kertaa täällä käydessäsi. Tulit lauantaihtooissa ja silloin oli paatti toisensa jälkeen suunnannut matkansa merelle. Ei vain kanaalin rannalta, vaan jokaisesta rantapaikasta oli työnnetty paatteja vesille. Soutu-, purje- ja moottoripaatteja oli sadottain suunnannut matkansa merelle. Sillä sellainen on oikean raumalaisen meininki: jokaisena vapaahetkenä on päästävä merelle. Kellä on mökki jossain niemenkärjessä, menee sinne, mutta uimemalla ei ole. Telta ja makuupussi paatissa he seilaavat Raumanmerelle, etsivät ulkosaaristosta jonkun kallioisen luodon ja leiriytyvät siihen, päiväksi tai pariiksi, miksei viikoksi, jos lornaa on.

Siksipä juuri, hyvä H.K. tämä paikka oli niin hiljainen kun tulit. Merellä taisi olla tämän kaupungin kuurojenyhdistyksen puheenjohtajakin ja hyvä moottoripaatti hänellä onkin. Pitäisi meidän joskus pyrkiä tämän kipparin matkaan ja koluta luotojen rantoja. Hyvää se tekee vanhallekin.

Lähdetään tästä nyt ylöspäin vanhaan kaupunginosaan. Mukulakivillä päällystetyt kadut ovat niin kapeita, että juuri ja juuri auto pääsee kulkemaan. Kun on tällaisella kadulla, kun molemmin puolin on valkoiseksi maalattuja matalia puutaloja, niin voi vaivatta kuvitella, että täällä eletään vielä 100 vuoden takaista aikaa. Katsoppa näitäkin pitsiutimien verhoamia ikkunoita, eikö siinä olekin kummanköisiä kukkasia. Siinä on tavanmukaisesti pelakuuna ja annansilmä, mutta myös merkillisen näköisiä kasveja, joita minä en vaan muista muualla

»Vahdin vaihto» Invaliidisäätiön Maatalousoppilaitoksessa. — Johtaja Ratsula kiittää oppilaitoksen henkilökunnan puolesta eroavaa johtajaa, kotiteollisuusneuvos Rainiota.

Syklaamit loistavat kasvihuoneessa. Markku Ventelä tietää, että niitä on kastettava ja hoidettava huolella.

KUULUMISIA...

Jatkoa siv. 2.

nyt alkamassa kuurojen koulun yhdeksäs työkausi. Niinkuin tiedämme, on Suomen Kuurojen Liiton ny-

nähneeni. Ei voinut ajatella muuta kuin kaukaisilta reissuilta palaavia merimiehiä, niitä Hakkrii liroja ja Tasala Vilkkejä, joilla oli tuomisinaan myös kukansiemeniä.

Jyhkeät ja kauniisti veistetyt portit avautuvat talojen pihosta kadulle, jos rohkenemme kurkistaa jostain portista, niin näemme idyllisen pihan, jossa kasvaa sireeniä ja vaahteroita, siinä vaahteran alla istuu joku ikivanha mummo ja helskyttelee nyplästyynillä puikkojaan. Kaunista raumalaispitsiä saakin ostaa jostain liikkeestä ja taito on ehkä yleisempi kuin luullaankaan. Ainakin meillä vinnillä on nyplästyyny, vaikken vielä ole nähnyt siskojen siihen innostuvan. Mutta miten olisi, eikö kutsuta joku raumalainen nyplääjummo Ävikiin opettamaan tätä taitoa...

Täällä vanhassa kaupunginosassa henkii idyllinen Rauma myös parhaimmillaan, mutta Raumalla on toinenkin puoli, työteliäs ja eteenpäinpyrkivä Rauma. Siitä saamme parhaan käsityksen oikein modernista paikasta, vesitorista, joka on tuolla Nummen kalliolla ja johon on rakennettu uusi ylinkerros varavastusten turisteja varten.

Täältä näkee mainiosti yli vanhan kaupungin, kanaalin ja aseman, merelle päin. Tuolla aseman takana on noussut uutta Raumaa uusien kivisin taloin, vaikka vastaavia rakennuksia on vanhankin kaupungin

puolella. Mutta täällä on, viisaasti kyllä, keskitytty rakentamaan aivan uusia alueita, eikä synny sellaisia uuden ja vanhan sekatyyppeä niinkuin nähdään monessa kaupungissa.

Tuolla lännen puolella näkyy myös useita tehtaanpiippuja. Sampaanalalan lahden rannalle on keskittynyt Rauma-Repolan suuret teollisuuslaitokset, laivaveistämö ja kivi- ja puuvaltelakka, siellä päin on myös Holming Oy:n laivaveistämö sekä satama monikilometrisin laiturein. Kauempana pohjoisessa Kappelin salmen rannalla näkyy Lönnström-Yhtiöiden tehdasrakennuksia. Nämä tehtaajat ja laivaveistämöt osoittavat, että vanhassa kaupungissa sykkii reipas ja eteenpäinsuuntautuva elämäntahti, jonka vaikutus ulottuu kauas maaseudulle asti.

Nyt Sinä olet nähnyt, vaikkakin suurinpiirtein, vanhan Rauman kaksi puolta, kodikkaan ja idyllisen Rauman ja teollisen sekä rakentavan Rauman. Valitan ettei aikamme riitä tällä kertaa pitempään viipymiseen, siihen kyllä olisi aihetta, sillä näkemättä Sinulta jäivät keskiaikainen kirkko ja luostarikirkon rauniot, kanaalin rannat ja meri, joka niin paljon on Raumalle merkinnyt ja merkitsee vieläkin: kanaalin rannassa, hukkuneitten merimiesten muistomerkissä, on kiveen hakattuna: Muist Raumalaine ett isäs ja äitäs o meri.

Jari Nari

kyinen toiminnanjohtaja, agrologi Jaakko Väisälä toiminut seitsemän vuotta ansiokkaasti ja koulun toimintaan ja opetusohjelmaan pysyvät jäljet jättäen kuurojen opettajana. Hänen seuraajanaan on nyt agrologi Matti Räsänen, jolla on jo kuuden vuoden opettajankokemus koulussamme siihen liittyen myös viittomakielen taito. Uudeksi kuurojen opettajaksi olemme saaneet agrologi Jussi Heikkilän. Puutarhakoulun ammattiohjaajina toimivat edelleen hortonomi Pentti Hakkarainen ja hortonomi Lauri Voittis. — Koko oppilaitoksen pitkäaikainen johtaja ja kehittäjä, myös kuurojen koulun perustamiseen ratkaisevasti vaikuttanut rehtori Yrjö Rainio siirtyi syksyllä 1963 osastopäälliköksi maataloushallituksen toimien sielä kotiteollisuusneuvoksena. Hänen seuraajakseen oppilaitoksen johtajaksi valittiin koulun maatalousopettaja ja tilanhoitaja agronomi Tauno Ratsula. Myös hänelle on kuurojen opetus omakohtaisesti tuttua. — Oppilaitos toimii kokonaisuutena ja niin sen kaikki opettajat samoinkuin henkilökuntakin — erikoisesti haluan mainita kuurojen oppilaskodinohjaajat — työskentelevät koko oppilaskunnan siis myös kuurojen hyväksi. Viittomakieltä opitaan vähän kerrallaan ja kuurot oppivat ymmärtämään monien eri henkilöiden puhetapaa. Oma suuri arvonsa on niillä ystävyyss- ja tuttavuusuhdeilla, joita kuurot solmivat oppilaitoksen kuulevien oppilaiden kanssa.

Teksti: Terttu Hannula

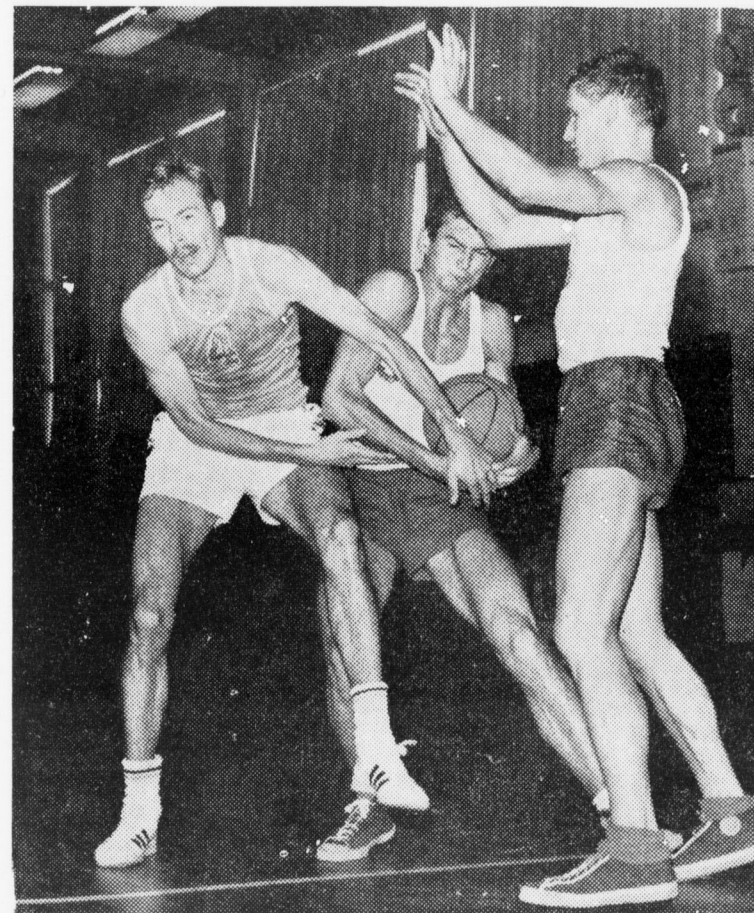
Kuvat: Matti Räsänen

Urheiluosastoon tarkoitetut kirjoitukset ja ilmoitukset on lähetettävä edellisen kuukauden 7 päivään mennessä os.: Kauko Mäkelä, Lentäjänkatu 10, Naistenmatka.

Puheenjoht. Carl-Erik Martola
Hakamäki 4 F 81, Tapiola

Toiminnanjoht. ja rahastonhoit.
Kauko Mäkelä
Lentäjänkatu 10, Naistenmatka
Postisiirtotili 6602

Yllä: Suomen ja Puolan joukkueet yhteisessä tutustumistilaisuudessa Helsingin yhdistyksen huoneistossa.

Vas: Lampinen on taas monen kerran murtautunut vastustajan korin alle, mutta on tällä kertaa menettänyt pallon.

PUOLA VOITETTIIN SELVÄSTI

Paljon oli kysymyksessä Suomen ja Puolan välisessä koripallomaatottelussa, sillä menestys antaisi voittaneelle joukkueelle entistä paremmat mahdollisuudet päästä MM-matkalle USA:han 1965.

Tämä oli molemmilla joukkueilla tiedossa ja niinpä molemmilla puolilla oli maatotteluun valmistautuminen ollut tavallista huolellisempaa. Puola oli syksyn kuluessa käynyt kuntoon kohentamassa Pariisissa asti nujertaen siellä Ranskan maatottelussa 81—61.

Oman joukkueemme valmennus tapahtui muutamien leirin ja harjoitusotteluiden merkeissä. Maatottelu oli poikiemme ensimmäinen kolmeen vuoteen. Muiden liittomme ohjelmaan kuuluvien urheilulajien (yleisurheilu, hiihto) kohdalla on kansainvälistä kilpailukokemusta ol-

lut melkein joka vuosi. Toivokaamme, että koripalloilijoillekin voitaisiin järjestää mahdollisuuksia monipuolisempaan kilpailutoimintaan kansainvälisessä mielessä. Silloin olisi otteluihin valmistautuminenkin paljon helpompaa kun vastustajan pelitavoista olisi edes jotakin vihiä. Liitto on tänä vuonna myöntänyt koripallovalmennukseen rahaa enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Tästä koripalloilijat kiittävät syvään kumartaen.

Ennakkomainoksissa luvattiin maatottelulle värikkäitä puitteita. Odotuksissa ei varmastiakaan petetty. Värikkäät tapahtumat kentällä, katsomoissa ja liittomme toimintaa ajatellen ennen kaikkea television kuvaruudussa kertoivat sadoille tuhansille katsojille mihin Suomen kuurojen urheilu pystyy.

Puolalaiset aloittivat ottelun määrätietoisesti ja määräsivät tahdin muutamien alkuminuuttien aikana. Oma joukkueemme hermoili ja kuvioita ei saatu luistamaan vastustajan miesvartiointia vastaan. Pikku hiljaa alkoi joukkueemme peli kuitenkin luistaa ja 7 minuutin kohdalla oli saatu muutaman pisteen johto. Tässä vaiheessa puolalaisten vuoro oli hätäntyö ja siitä oli seurauksena ensimmäiseksi joukkueen puolustuspelin muutos. Paikkavartiointi sai korvata miesvartiointin. Tätä vaihdosta eivät poikamme kuitenkaan heti huomanneet vaan yrittivät edelleen miesvartiointin murtamissysteemeillä saada koreja. Otettu aikalisä pelasti tilanteen ja taktiikan muutos kaatoi puolalaisten puolustuksen kuin korttitalon. Muutamassa minuutissa heittojem-

HILJAISTA

Urheilun yhdistävää merkitystä ei enää nyky maailmassa väheksytä.

Urheilulla rakennetaan tulevaisuuden haavekuva, suvaitsevaisuutta ja edistyksellisyttä.

Olympiakisat on noussut maailman merkittävimäksi yleistapah-tumaksi neljän vuoden väliajoin. Mikään toinen tapaus ei saa sellaista huomiota osakseen kuin olympiakisat. Niistä pidetään ääntä, niistä kirjoitetaan, niihin osallistutaan.

Syntyy olympiakuumme

Kun olympiakisat on näin urheilun huippukohta, niin juuri tässä vaiheessa on syytä muistaa, että urheilu ei suinkaan rakennu vain niiden varaan, jotka nyt ovat valitut Tokion kisoihin. Urheilun voima

piilee niissä suurissa kansanjoukoissa, jotka harrastavat urheilua huipputasoa alempana.

Osoituksena siitä, mitä urheilu merkitsee meille kaikille, oli eilen kouriintuntuva esimerkki hiljaisten urheilijain maaottelu Suomi—Puola (TV:ssäkin). Kuurojen urheilutoiminta, joka järjestäytyneisyydessään on kehitetty yli maailman käsittäväksi organisaatioksi, on erinomaisena osoituksena lajin sopivaisuudesta niillekin, jotka joutuvat elämänsään taistelemaan.

Hiljainen urheilu kamppailee toisenlaisissa vaikeuksissa kuin meidän ymmärtämä huippu-urheilu, mutta osoituksena kuurojen voimaperäisistä pyrkimyksistä ei voida koskaan olla mainitsematta, että esimerkiksi italialainen painija Ignazio Fabra, maailmanmestari ja kaksinkertainen olympiakisojen hopeamitalimies, on yksi näistä hiljaisista.

me onnistuessa mainiosti syntyi ratkaiseva ero, joka puoliaikaan mennessä oli jo 16 pistettä tuloksen ollessa tällöin 36—20. Tässä vaiheessa kunnostautuivat erikoisesti Heikki Sandholm ja Jorma Ääri.

Toiselle puoliajalle saapuivat puolalaiset uudet lääkkeet taskussaan. Paikkavartiointi oli hylätty ja tilalle otettu jälleen melko tiukka miesvartiointi, jossa varsinkin takamiehiämme yritettiin vartioida melko läheltä. Tämä sopi meidän taktiikkaamme mainiosti ja niinpä vastustajan puolustus joutui alusta lähtien lujille ollen ajoittain täydellisessä kaaostilassa. Tämän puoliajan ensimmäisillä minuuteilla joukkueemme esittikin erinomaista peliä. Kaikki suunnitelmat onnistuivat ja nähtiin toinen toistaan hienompia hyökkäyksien päätöksiä, joille varmasti myös tuhannet asiantuntijat televisioitensa äärellä kaikkialla Suomessa osasivat antaa arvoa. Isoista pojistammekin varsinkin Lampinen pääsi pelin makuun ja häneltä saatiin nähdä silloin tällöin hyviä hyökkäyksien päätöksiä. Erkki Blomkin sai ajoittain pelioitteesta kiinni ja niinä hetkinä hän olikin »paha poika» vastustajan korin alla. Jalkatyössä ja liikehtelyssä on kuitenkin vielä parantamisen varaa. Reimo Sneck pelasti älykkääseen tapaansa koko pelin ja ratkaisuvaiheissa hän oli joukkueemme hyökkäysten päättäjänä erinomainen.

Ottelun viimeisillä minuuteilla joukkueemme pohjakunto muutamien pelaajien kohdalla petti ja Puola pääsi jonkin verran kaunistamaan tappionumeroitaan. Lopputulos Suomen hyväksi 80—52 kertoo selvästi taitoerosta.

Turussa tiukempaa, voitto kuitenkin kotiin koriluvuin 52—44

Suomen joukkue ei suinkaan astunut kentälle Turussa etukäteen varmaan voittoon tuodittautuneena vaan nimenomaan pelättiin puola-

laisten nyt yrittävän kaikkensa kovan taistelun ja taktikoinnin avulla. Epäilykset olivat oikeutettuja. Vastustajan uusi puolustusmuoto, »sumppupuolustus» korin alla ei antanut suomalaisille mahdollisuuksia päästä korin lähituntumaan ja kun heitot eivät tahtoneet millään kaukaa onnistua oli tappiokin lähellä. Väellä ja voimalla otettiin sentään voitto kotiin. Näin jälkeensä ajattelun olisi muutama taktillinen siirto hyökkäyspelissä saattanut muuttaa tilanteen meille edullisemmaksi. Olkaamme kuitenkin tyytyväisiä tähänkin voittoon. Turun ottelussa kunnostautui erikoisesti Kalevi Immonen sekä luonnollisesti Heikki Sandholm, jolla pohjakunto tuntuu olevan hyvää luokkaa. Erkki Blom oli myöskin hiukan Helsingin ottelusta piristynyt, mutta liikehtelynopeutta on parannettava jos mieli tasapäisesti kamppailla esimerkiksi amerikkalaisten kanssa. Kentällä käväisivät myös Eino Ääri ja Keijo Frondelius, joista varsinkin viime mainittu nopeutensa ja hyvän hyppeilynsä avulla saattaa pian kivuta ykkösketjuun. Kirjoituksessa mainittujen pelaajien lisäksi kuuluu joukkueeseen Jarmo Järventausta, Pentti Johansson ja Erkki Hummelin, jotka kaikki ovat hoitaneet kuntonsa hyvin vaikka eivät tällä kertaa kentällä käväisseetkään. Erkki Pajunen oli loukkaantumisen takia estynyt osallistumasta maaotteluun.

Puolan joukkueesta kunnostautuivat erikoisesti liukkaat takamiehet Andrzej Kudkacik ja Stanislaw Boguski, jotka liukkailla läpimurroillaan aiheuttivat paljon harmia pojillemme.

On toivottavaa, että moni kuuro nuorukainen katsellessaan tätä ottelua sai koripallokärpäsen pureman ja mitä pikimmin ilmoittautuu lähimän urheiluseuransa harjoitukseen. Uusia voimia tarvitaan, sillä monet kisat ovat vielä edessä päin.

Oiva Virtanen

Asiat on hoidettu hyvin

Suomen kuurojen urheilutoiminta on hoidettu hyvin. Suomalaiset ovat niittäneet mainetta hiljaisilla kentillä ja kaikkien muistissa ovat vielä Helsingissä toimeenpannut kuurojen maailmankisat, joiden läpiviinti sujui mestarillisesti.

Ei ole pelkkä sattuma, että asiat ovat luistaneet. Asian takana on ollut miehiä, kuuroja ja kuulevia, jotka ovat tehneet suurtyön.

Elisenkin maaottelun läpivientiin tarvittiin voimaa. Suomen koripallomaajoukkueen entinen puolustuspelaaja ja olympiaedustaja Oiva Virtanen on se mies, joka meidän kuulevien joukosta on viime vuosina tehnyt suurimman työn hiljaisen urheilun eteen. Hänen uhrauksensa ovat olleet suuret, hänen harteillaan on levännyt monen ottelun, kilpailun ja valmennuksen paine. Hän ei ole lannistunut, siksi hän ansaitsee tunnustuksen.

Maaottelu televisioitiin eilen. Voin ainoastaan ajatella kuinka suurimerkityksellinen se oli tapahtumana Suomen kuurojen urheilutoiminnassa, kuinka merkittävä se oli yleensäkin. Tässä mielessä televisiomme teki suuren yleishyödyllisen palveluksen niille, joiden osa on vaikea.

Tietenkään urheilutoiminta ei ole kuurojen ainoa harrastusala, mutta urheilu on erittäin merkityksellinen ala heille.

Eilisen ottelun kannalta ei lopputulos suinkaan ollut tärkein, vaikka kamppailu voitosta oli kiihkeäkin.

Ottelu oli sinänsä hiljaisen urheilun voitto.

Pentti Salmi

Suomen Sosialidemokraatti 27.9. -64

PENTTI TURKKI SKUL:N SUUNNISTUSMESTARI

Suomen Kuurojen urheiluliiton suunnistusmestaruuskilpailut pidettiin syyskuun 13 p:nä Tampereella Pirkkalan maastossa Tampereen Kuurot Urheilijat-seuran järjestämänä. Osanottajia oli 36. Rata oli vaativa, sääkoleuden johdosta oli paljon keskeyttäneitä. Ratamestarina oli P. Jokinen, Suomen ensimmäinen suunnistusmestari. Hän oli aikoonut osallistua samaan aikaan Suomen suunnistusmestaruuskilpailuihin yli 50 v. sarjaan.

Tulokset:

M 9 km: 1. Pentti Turkki MKU 1.40,34, 2. Uolevi Saarikko Hero 2.01,54, 3. Olli Lehti Hero 3.10,43.

M 35 6 km: 1. Vilho Leinonen Häli 1.17,10, 2. Martti Salli Häli 1.41,56, 3. Paavo Jussila Jalo 1.58,54.

M III alok. 4 km: 1. Pauli Savolainen 2.01,44, 2. Heikki Sandholm TKU 2.03,27, 3. Juho Kallio Häli 2.06,14.

Naisten 4 km: 1. Liisa Särkijärvi Jalo 2.14,17.

E. H.

SKUL:n seurojen yleisurheilusarja 1.10. 1964

Syyskuu oli 5-ottelujen aika, jolloin monet seurat toimeenpanivat 5-otteluita Pohjoismaiden 5-ottelusarjaa varten. Niiden tulokset eivät aiheuttaneet muutoksia sarjatuloksiin ja sen sijaan yksityisten kuurojen kuulevien kilpailuista saadut tulokset lisäsivät melkoisesti pisteitä.

1. Helsingin Hero

	pist.
1. P. Mikkola pituus 674	707
2. T. Laine 100 m 11,7	678
O. Lehti 800 m 2.00,6	678
4. P. Mikkola 100 m 11,8	650
5. O. Lehti 400 m 52,9	648
6. T. Laine pituus 650	640
7. T. Laine 200 m 23,9	623
8. O. Lehti 200 m 24,0	610
9. P. Mikkola korkeus 165	605
10. P. Mikkola 200 m 24,2	586
11. O. Lehti 100 m 12,1	572
12. J. Rankamaa 100 m 12,2	548
13. J. Laine 800 m 2.05,9	547
14. J. Rankamaa k-loikka 12.25	547
15. J. Laine 3000 m 9.35,7	543

9182

P. Mikkola hyppäsi uuden SKUL:n ennätystuloksen 674, jonka virallista ilmoitusta vielä odotetaan Lohjan Kisa-Veikoilta. Kuulema tulos saavutettiin sivumyötätulella. Tällä kerralla se kelpasi sarjatulokseksi.

2. Turun Valpas

1. O. Kaisanlahti kuula 13,93	763
2. H. Lind korkeus 173	689
3. E. Ojantakanen 100 m 11,8	650
4. S. Kujala keihäs 55,95	645
5. K. Kuningas 1500 m 4.20,2	612
6. A. Hänninen kuula 12,10	591
7. K. Kuningas 5000 m 16.20,3	587
8. E. Ojantakanen 200 m 24,3	574
9. O. Kaisanlahti kiekko 37,90	570
10. K. Fondelius 100 m 12,2	548
11. S. Kujala kuula 11,59	547
12. K. Fondelius pituus 606	527
13. A. Hänninen kiekko 35,32	503
14. S. Marjamäki 100 m 12,5	482
15. J. Flinkman 400 m 56,0	480

8768

3. Jyväskylän Jalo

1. P. Savolainen 10000 m 31.17,0	925
2. P. Savolainen 5000 m 15.09,2	845
3. P. Savolainen 3000 m 9.00,4	742
4. P. Savolainen 1500 m 4.10,8	733
5. P. Savolainen 3000 ej. 10.05,0	641
6. E. Kolu 1500 m 4.22,0	591
7. E. Kolu 3000 m 9.36,6	539
8. E. Kolu 5000 m 16.42,1	524
9. A. Hämmäläinen keihäs 47.83	490
10. P. Johansson keihäs 47,72	487
11. E. Hummelin pituus 581	468
12. P. Johansson pituus 570	444
13. P. Savolainen 800 m 2.11,6	428
14. P. Johansson keihäs 44.11	424
15. R. Siiskonen keihäs 42.60	398

8679

Lähetetyistä raporteista selvisi, että P. Savolaisen kilpailuohjelma on ollut sangen tiivis tänä kilpailukautena, ainakin 12—15 kilpailumarkkaa. Hänen pistelukunsa 925 on korkein Kuurojen Pohjoismaissa ja 7:s CISS:n yleisurheilutilastossa.

4. Tampereen KU

1. E. Viitakangas 1500 m 4.07,2	785
2. E. Viitakangas 800 m 2.00,6	678
3. E. Viitakangas 1000 m 2.38,8	670
4. E. Viitakangas 400 m 55,5	505
5. H. Hirvelä 100 m 12,4	503
6. J. Valli 100 m 12,5	482
7. E. Pajunen pituus 583	472
8. E. Pajunen 100 m 12,6	461
9. E. Pajunen k-loikka 11.45	452
10. H. Hirvelä kuula 10,31	444
11. J. Valli keihäs 45.05	440
12. H. Sandholm pituus 564	430
13. H. Sandholm 100 m 12,9	404
14. H. Sandholm k-loikka 10,91	393
15. H. Sandholm kuula 9,51	386

7505

5. Vaasan Wellas

1. P. Saarikoski korkeus 176	722
2. P. Saarikoski k-loikka 13.26	680
3. P. Saarikoski k-loikka 13.15	665
4. E. Saarikoski pituus 622	567
5. P. Saarikoski pituus 619	560
6. E. Saarikoski korkeus 155	509
7. E. Saarikoski 100 m 12,4	503
8. E. Saarikoski 1000 m 2.48,9	487
9. H. Niemelä kuula 10,53	462
10. E. Saarikoski keihäs 43,92	421
11. M. Ventelä pituus 533	364
12. E. Saarikoski 3000 m 10.22,4	345
13. A. Nabb kiekko 27,11	312
14. E. Saarikoski kiekko 26,67	302
H. Niemelä kiekko 26,67	302

7201

6. Oulun Ryhti

1. T. Suutari seiväs 415	825
2. V. Heikkilä k-loikka 14,10	808
3. T. Suutari 100 m 11,8	650
4. T. Suutari pituus 640	613
5. T. Suutari 200 m 24,3	574
6. V. Heikkilä pituus 612	542
7. T. Suutari kiekko 29,36	361
8. U. Isola 200 m 27,0	308
9. U. Isola keihäs 34,62	270
10. U. Isola pituus 480	257
11. P. Pelkonen keihäs 32,56	239
12. P. Pelkonen pituus 464	227
13. P. Pelkonen 200 m 28,3	213
14. P. Pelkonen 1500 m 5.13,7	179
15. P. Pelkonen kiekko 18,82	141

6207

7. Hämeenlinnan Häli

1. E. Paavola 800 m 2.08,0	500
2. E. Paavola 1500 m 4.31,0	496
3. E. Paavola 1000 m 2.49,2	482
4. E. Paavola 5000 m 17.15,6	439
5. E. Paavola 400 m 57,0	432
6. E. Paavola 3000 m 10.00,8	428
7. E. Paavola 200 m 25,9	404
8. E. Paavola korkeus 141	388
9. M. Salli korkeus 141	388
10. E. Paavola pituus 537	372
11. E. Paavola 10000 m 37.50,8	341
12. J. Kivisoja 200 m 27,0	308
13. J. Kivisoja korkeus 131	308
14. J. Kivisoja kuula 8,17	291
15. E. Paavola kuula 8,12	287

5864

8. Porin KU

1. A. Virtanen k-loikka 11,28	433
2. A. Virtanen 400 m 57,8	400
3. A. Virtanen kiekko 30,82	395

Kuurojenkoulujen syysurheilupäivät Kuopiossa 19—20.9. 1964

Jo toisen kerran kokoontuivat kuurojenkoulujen oppilaat yhteiseen urheilutilaisuuteen, syysurheilupäiville. Kuopion kuurojenkoulu toimi isäntänä ja kilpailujen järjestäjänä. Kuluista vastasi, kuten ennenkin Suomen Kuurojen Urheiluliitto. Kun on nähnyt kuinka hartaasti näitä tilaisuuksia odotetaan ja millä innolla niille valmentaudutaan ja paikoista kilvoitellaan, täytyy todella ihmetellä, ettei Jyväskylän eikä Porvoon kouluista vielääkään ollut yhtään edustajaa mukana. Olisi jo aika herätä. Onhan urheilun ja kaikkinaisen liikunnan harrastus juuri oppilaiden ikäkaudelle ominaista ja urheilualaa, jolla kuurot tasavertaisesti pystyvät kilvoittelemaan ikäistensä kuulevien oppilaiden kanssa.

Sää oli hieman kolea mutta kuitenkin poutainen kilpailijoiden koontuessa lauanta-iltapäivällä Väinöläniemen kauniille urheilukentälle ottamaan mittaa toistensa taidoista ja kyvyistä. Pojilla oli ohjelmassa yleisurheilun 3-ottelu, jossa myös ratkaistiin lajikohtaiset mestaruudet korkeushypyssä, keihäänheittä ja 1000 m juoksussa, sekä 4×100 m viestijuoksu. Tytöillä oli vastaavasti 3-ottelun lajeina pituus- ja 60 m juoksu sekä 4×60 m viestijuoksu. Sisukkaasti siinä yritettiin voittoa joka lajissa, helpolla ei kukaan selvinnyt ensimmäiseksi missään lajissa. Lopulliset tulokset selviävät oheisesta taulukosta.

Valitettavasti ei Oulun kuurojenkoululla, sattuneen väärinkäsityksen vuoksi, ollut täyttä joukkuetta mukana. Viimevuotisen voittajajoukkueen mukanaolo olisi lisännyt huomattavasti kilpailujen jännittävyttä.

Viestinjuoksujen ohella oli uutena lisäyksenä ohjelmassa tällä kertaa vielä sekä pojilla että tytöillä pesäpalloa. Lauantai-iltana ja sunnuntaiamuna pelatuilla peleillä ratkaistiin tämän lajin mestaruudet. Pelien tulokset selviävät niinkään oheisesta taulukosta.

4. A. Virtanen 100 m 13,0	386
5. A. Virtanen kuula 9,24	366
6. A. Männistö kuula 9,15	360
7. S. Jakobsson kuula 9,14	357
8. A. Virtanen pituus 529	355
9. A. Virtanen 200 m 26,6	341
10. A. Virtanen korkeus 135	340
11. A. Männistö k-loikka 10,18	317
12. S. Jakobsson k-loikka 10,14	313
13. M. Johansson keihäs 34,93	275
14. T. Stenbacka korkeus 125	260
15. A. Virtanen keihäs 31,90	230

Porin sarja 1.9. oli laskuvirheen takia saanut 1000 pistettä liikaa, sen pitäisi olla 4723, joten Hämeenlinnan Häli on koko sarjan 5:s. An-teeksi.

K. M.

YLEISURHEILU

Pojat:	Pist.	1000 m	Keihäs	Korkeus				
1. Sakari Kujala	293,7	3.21,0	3	40,22	1	150	2	Turku
2. Jarmo Kuusinen	265,8	3.24,0	5	31,48	8	150	1	Turku
3. Antti Hiekkänen	258,8	3.27,0	6	32,13	7	145	4	Mikkeli
4. Keijo Jokikokko	258,7	3.16,0	2	35,12	2	130	6	Oulu
5. Pauli Tirkkonen	258,5	3.15,0	1	34,70	5	130	8	Mikkeli
6. Aulis Hytönen	250,3	3.23,0	4	27,02	15	145	3	Mikkeli
7. Matti Pirttilä	242,0	3.34,0	8	32,72	6	135	5	Oulu
8. Eero Keski-Levijoki	240,6	3.37,0	10	35,10	4	130	9	Turku
9. Reijo Jokela	229,3	3.50,0	15	36,71	2	125	13	Turku
10. Raimo Rantanen	219,3	3.49,0	14	30,62	10	130	10	Mikkeli
11. Risto Saastamoinen	218,1	3.31,0	7	27,86	14	125	12	Kuopio
12. Risto Rautanen	211,4	3.34,0	9	24,84	17	130	7	Mikkeli
12. Rauno Harju	211,4	4.02,0	16	30,99	9	130	11	Turku
14. Reijo Rieppo	196,0	4.03,0	17	30,20	11	120	15	Kuopio
15. Aki Eronen	185,4	4.09,0	18	27,90	13	120	14	Kuopio
16. Eero Eskelinen			19	25,86	16	100	18	Kuopio
17. Jorma Ruotta	151,4	3.45,0	12	18,70	18	100	17	Kuopio
Väinö Savolainen		3.44,0	11					Kuopio
Jari Kuusinen				28,66	12			Turku
Hannu Siltanen		3.48,0	13					Turku
Erkki Enqvist					115			Turku

Tytöt:	pist.	60 m	pallonh.	pituus				
1. Anneli Jokela	166,2	9,1	3	46,3	3	370	5	Kuopio
2. Hilikka Mielonen	161,0	8,8	1	34,0	6	408	1	Mikkeli
3. A. R. Liimatainen	156,8	9,6	7	43,5	2	401	2	Mikkeli
4. Asta Tirkkonen	147,9	8,9	2	32,0	9	383	4	Mikkeli
5. Ritva Aarnio	137,4	9,7	9	39,0	5	368	6	Turku
6. Maija-Liisa Vuorinen	134,2	9,5	6	32,0	8	386	3	Kuopio
7. Laila Vuorenmaa	126,7	9,8	11	40,4	4	323	10	Mikkeli
8. Pirkko Pihlainen	126,2	9,3	4	30,5	13	348	7	Turku
9. Seija Hänninen	102,5	9,4	5	23,5	18	302	11	Oulu
10. Toini Heinonen	99,9	10,0	13	25,0	17	329	9	Kuopio
11. Marja Wall	94,1	9,8	10	27,0	15	278	13	Kuopio
12. Pirkko Pykilä	93,6	9,7	8	26,0	16	276	14	Turku
13. Taimi Kontinaho	92,2	10,4	16	29,5	14	295	12	Kuopio
14. Marja Mustonen	91,6	10,6	14	21,0	19	331	8	Turku
15. Seija Karjalainen	58,6	13,0	17	33,0	7	258	15	Oulu
Kirsti Haverinen		10,3	15	42,0	3			Mikkeli
Eeva Karvonen		10,0	12	30,0	12			Turku
Eila Saarinen				31,5	10			Turku
Raili Närvä				31,0	11			Turku

Kova sähinä käynnissä viestinjuoksussa.

Koulujen välinen kilpailu 3-otte-
lussa:

Pojat: 1. Turku 799,6; 2. Mikkeli
754,9; 3. Kuopio 599,5.

Tytöt: 1. Mikkeli 448,0; 2. Kuopio
400,2; 3. Turku 340,8.

Yhteispisteet: 1. Mikkeli 45+66 =
111; 2. Turku 55+23 = 78; 3. Oulu
30+8 = 38; 4. Kuopio 0+36 = 36.
Oulun Kuurojenkoululla ei ollut
täyttä joukkuetta.

Koulujen väliset viestinjuoksut:

Pojat 4x100 m: 1. Mikkeli 52,0 sek;
2. Turku 55,0; 3. Kuopio 59,8.
Tytöt 4x60 m: 1. Mikkeli 37,7 sek;
2. Turku 39,2; 3. Kuopio 42,0.

Koulujen väliset pesäpallon-ottelut:

Pojat:
Turku — Mikkeli 18—2
Turku — Kuopio 25—1
Mikkeli — Kuopio 23—6.

Tytöt:
Mikkeli — Turku 13—6
Mikkeli — Kuopio 14—4
Turku — Kuopio 12—10.

Sarjataulukko on siis tämän nä-
köinen:

Pojat:
Turku ..... 2 2 0 0 43—3 4
Mikkeli ..... 2 1 0 1 25—24 2
Kuopio ..... 2 0 0 2 7—48 0

Tytöt:
Mikkeli ..... 2 2 0 0 27—10 4
Turku ..... 2 1 0 1 18—23 2
Kuopio ..... 2 0 0 2 14—26 0

Mainittakoon vielä, että seuraavat
talvipäivät ovat todennäköisesti Ou-
lussa kevättalvella. Ohjelmassa on
silloin sekä pojilla että tytöillä hiih-
to, telinevoimistelu ja koripallo. Voi-
mistelussa on tytöillä pakollinen oh-
jelma eritasojapuilla, puomilla,
vapaaliikkeessä ja hypyssä, pojilla
on pakolliset tehtävät nojapuilla
sekä hypyssä. Hiihtomatka on po-
jilla 5 km ja tytöillä 4 km.

Tapio Hirsikangas

SEUROJEN TOIMINTAA

TURUN Kuurojen urheiluseura
Valpas r.y:n pikkujoulujuhla on
Kuurojen talolla marraskuun 28
p:nä klo 19, kannattaa tulla Tur-
kuun kaukaakin. Turussa siis tava-
taan pikkujoulun merkeissä.

PORIN Kuurot Urheilijat järjes-
tää pikkujoulujuhlan palkintojenja-
koineen ja ym. joulukuun 5 p:nä klo
19 Kuurojen talossa Tuomarink. 16.
Tervetuloa!

MIKKELIN Kuurot Urheilijat r.y.
järjestää »palapeli» ohjelman mar-
raskuun 21 p:nä kuurojentalossa
klo 18.

LAHDEN Kuurot Urheilijat r.y:n
pikkujoulujuhla pidetään marras-
kuun 28 päivänä klo 19 Kansanta-
lossa. — Tervetuloa.

X KUUROJEN MAAILMANKISAT 1965 WASHINGTONISSA

X Kuurojen Maailmankisojen jär-
jestelytoimikunnan julkaisema Bul-
letin n:o 1 (tiedotuslehti) on ilmes-
tynyt kertoen seikkaperäisesti kiso-
jen valmistelujen kehityksestä.
Bulletinin on suomentanut Jussi
Luomajoki.

Kuljetus Amerikkaan

Raporttien mukaan lukuisat len-
toyhtiöt ovat valmiita tarjoamaan
erikoisia hintoja tilauslentoja varten
Euroopan ja USA:n välillä. Lento-
yhtiöihin kuuluvat mm SAS, KLM
ja LUFThansa. Meno- ja paluulipun
ilmoitetaan maksavan 200—250 dol-
laria (640—800 mk). Lisätietoja
voidaan saada American Expressilta
tai ottamalla yhteyttä hra O. Dahl-
greniin Asögatan 96 V, Stockholm.

Olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin
lentämiseksi suoraan Washingtoniin
Dullesin kansainväliselle tai Ystä-
vyyden kansainväliselle lentoasemal-
le. Järjestelytoimikunta kuljetuttaa
kilpailijoita kummaltakin asemalta
Gallaudet Collegelle, jos järjestely-
toimikunnalle ilmoitetaan kunkin
maan joukkueen saapumisen ajasta.
Koska järjestelyt kilpailijoiden
käyntiä varten New Yorkin maail-
mannäyttelyssä eivät vielä ole val-
miita, olisi viisasta järjestettäessä
ottaa huomioon lento Euroopasta
Washingtoniin mutta paluu New
Yorkista.

American Express järjestää huvi-
kiertomatkoja turisteille. Vikkopää-
sylippu, johon sisältyvät kaikki hu-
vitilaisuudet, on järjestetty 35 dol-
larin hinnasta. Pääsylippu Kisoihin
maksaa vain 15 dollaria.

Lisätietoja pääsylipuista voidaan
saada Express Companylta tai kir-
joittamalla Frederick C. Schreiber,
Publicity Director, Tenth Cames for
the Deaf, Washington, D. c. USA.

MAJOITUS

Kaikki kilpailijat ja heidän val-
mentajansa ja toimihenkilöt majoit-
tetaan Gallaudet Collegelle. Collegen
alueella on useita miesten ja naisten

TAMPEREEN KUUROT URHEI-
LJAT r.y. järjestää vuosijuhlan
pikkujoulun merkeissä Tampereen
Kuurojen yhdistyksessä Satamanka-
tu 1 B lauantaina marraskuun 28
p:nä klo 19. Ohjelma monipuolisen
vaihteleva. Mm. jaetaan vuoden
1964 seuran mestaruuskilpailujen
palkinnot.
Tervetuloa!

OULUN RYHTI järjestää pikku-
joulujuhlan lauantaina 28 p:nä
marraskuuta Kuurojen talossa al-
kaen klo 19.

Sunnuntaina 29 p:nä marraskuuta
pelataan Jalo—Ryhti välinen poka-
liottelu. Jalo on saanut pokaalin
haltuunsa 2 kertaa, Ryhti yhden
kerran. Tervetuloa seuraamaan ot-
telua. Johtokunta.

asuntolarakennuksia. CISS:n toi-
mihenkilöt ja muut heihin verratta-
vat henkilöt luultavasti majoitetaan
vierashuoneisiin, jotka käytetään
Gallaudetilla tähän tarkoitukseen.
Arvioidaan olevan asuntoja liki-
määrin 800 hengelle, jos tarve vaatii.
Ruokaa tarjoillaan Collegen cafete-
riassa.

Vierailijoiden hotellimajoitus

Hotellihuoneita ja muita muka-
vuuksia on runsaasti. Monenlaisia
hotelleja on varattu vierailijoil-
le. Kaikki hotellit ovat ensiluok-
kaisia eurooppalaisen tason mukaan.

Päämaja: Shoreham Hotel: 700
huonetta saatavana. 100 yhden
hengen huonetta á 8 dollaria päivä-
ltä, kahden hengen huone 12 dollaria
päivältä. Saatavana on myöskin 4
hengen huoneita á 20 dollaria päi-
vältä. Alle 14 v. lapset asuvat van-
hempien kanssa samassa huoneessa
maksutta. Muita huoneita yhdelle
hengelle 10 dollaria ja kahdelle hen-
gelle 15 dollaria päivältä.

Muita hotelleja: Manger Hamilton
8—9, dollaria hengeltä. 12 dollaria
kahdelta hengeltä.

Ambassador Hotel: 10 dollaria
yhdelta hengeltä, 12 dollaria kah-
delta hengeltä, 15 dollaria kolmelta
hengeltä ja 18 dollaria neljältä hen-
geltä.

NUORTEN OSASTO

MATIN KOSINTARETKET

Matti asustaa Suomen sydämessä
pienessä talossaan vaimonsa kans-
sa. Lapset ovat jo lentäneet
maailmalle. Hän ei muuten poikkeaa
tuhansista muista Mateista paitsi
siinä, että hän syntyi ilman kuuloa.
Aivan kuin tuon puutteen vastapai-
nona hän omaa suuren annoksen
leikkimieltyä ja rohkeutta.

Matti kävi koulun, jossa hänet
tavallisten koulutietojen lisäksi ope-
tettiin tunto- ja näköaistin avulla
puhumaan. Vaikea oli siten oppia
ja Matti onkin tyytyväinen, jos saa
asiansa selväksi puhumalla. Ellei,
niin ottaa kädet avuksi. Me jäykät
suomalaiset Matin harmiksi ymmär-
rämme niin huonosti käsillä puhu-
mista. Toista olisi olla vaikka Ita-
liassa, siellähän kaikki puhuvat kä-
sillään.

Aikanaan Matti varttui miehen
ikään. Ja vaimo miehellä olla pi-
tää, päätteli Matti. Samanlaiset
meidän on oltava ja ymmärrettävä
toistamme ilman mitään hankaluuk-
sia. Ei kuuleva vaimo aina ym-
märtäisi minua enkä minä häntä.

Niinpä Matti meni paikkakunnan

Pick-Lee: 8 dollaria yhdeltä hen-
geltä, 11 dollaria kahdelta hengeltä,
12 dollaria kolmelta hengeltä ja 14
dollaria neljältä hengeltä.

Dobge Hotel: 7 dollaria yhdeltä
hengeltä ja 10 dollaria kahdelta
hengeltä.

Diplomat Motel, joka on autoli-
joitten suosima autohotelli: 11 dol-
laria yhdeltä hengeltä, 14 dollaria
kahdelta hengeltä, 16 dollaria kol-
melta hengeltä ja 18 dollaria neljäl-
telta hengeltä. Lisäksi otaksutaan,
että huoneita on saatavissa nuorten
miesten ja nuorten naisten kristillis-
ten liittojen hotelleissa.

On huomattava, että neljän hen-
gen huone maksaa keskimäärin 4—5
dollaria yhdelle hengelle 1 päivältä.
On mainittava, että Shoreham Hotel
on Kisojen päämaja, joka huolehtii
vierailijoiden pääsylipuista. Diplo-
mat Motel on erittäin sopiva Gallau-
detin ja Marylandin liikenteen kan-
nalta. Toiset hotellit sijaitsevat
Washingtonin keekikaupungilla, mi-
kä miellyttää vierailijoita, jotka ha-
luavat katsella enemmän USA:n
pääkaupungin nähtävyyksiä.

American Express Company sivu-
toimistoineen suurissa kaupungeissa
kautta Euroopan, avustaa erityypp-
pisten ja -hintaisten hotellihuoneit-
ten varmistamisessa. American Ex-
press Companyn on Kisojen järjes-
telytoimikunta valinnut edustajak-
seen matka- ja hotelliasioissa.

pappilaan ja tervehdittyään sanoi
papille:

— Katsopas, pappi, niistä kir-
joitasti, onko täällä lähiympäristös-
sä naimaikäisiä kuuromykkiä tyt-
töjä.

Pappi sattui olemaan leppoisa
mies, ei lainkaan turhantärkeä ja
sanoi:

— Jaa, katsotaan yhdessä.

Kaksi sopivaa vaimoehdokasta
löytyi etsinnän tuloksena. Kovin
kaukana asuivat, kymmenien kilo-
metrien päässä. Matti laittoi eväät
kuntoon ja hyppäsi polkupyörän
selkään. Arvellessaan olevansa
lähellä määränpäättää Matti poikkesi
erään mökin pihalle ja tiedusteli
siellä olevalta naiselta Mäkisen Saa-
ran kotia. Nainen ei tainnut ym-
märtää Matin mongerrusta, vaan
kääntyi ja näytti takapuoltaan.

— Siinä oli sivistymätön ihm-
nen, sanoi Matti sitä muistelllessaan
ja nauroi.

Matti meni sitten isoon ja vau-
raaseen taloon tietä kysymään, kun
arveli, että siellä ollaan kohteliaam-
pia. Ja niin oltiinkin, neuvottiin tie
Saaran kotiin.

Hukkareissu matkasta tuli. Ei
tullut Saarasta Matin vaimoa. Rak-

Kuuromykkäin Lehti

50 vuotta sitten

SOTA JA KUUROMYKÄT. Kuuromykkätkin tietävät, että nykyään on suuri maailmansota.

Saksassa on sodan aikana epähuomiossa ammuttu kuolijaisi muutamia kuuromykkiä. Sillä heitä on luultu vakoilijoiksi.

EPÄILYTTÄVÄ KUVATUS. Muutamalla Ruotsin rannikon saarista tavattiin äskettäin muuan mies, joka herätti huomiota vaalahtavine ylöskäännettyine housuineen. Se on varmaankin joku urkkija, oli paikakunnan asukkailla kohta selvänä. Ja kun häntä puhuteltiin ei saatu mitään vastausta, eikä mies sanonut ainuttakaan sanaa, sai paikkakuntalaisissa urkkijaepäily yhä suuremman varmuuden. Miestä puhuteltiin enemmän tai vähemmän tunnetuilla elävillä kielillä, mutta tulos oli sama: ei ainuttakaan sanaa; päänpudistus vaan. Vihdoin tuli jonkun päähän ajatus antaa miehen kirjoittaa paperille, joka asetettiin

kautta olla pitää ja aivan ensisilmäyksellä, tuumi kosiomies. Amor ei ilmaantunut paikalle, joten Matti lähti etsimään sitä muualta. Saara ja hänen omaisensa olivat kovin pettyneitä kosijan lähtiessä pois.

Samoin kävi Liisan luona, ei Amor nuolineen saapunut sinnekaan. Liisa oli jopa niin innokas, että Matin täytyi lähteä karkuun.

Ei löytänyt Matti itselleen vai-moa maaseudulta. Pitäisi lähteä kaupungeista etsimään. Matti päätti aloittaa oikein pääkaupungista. Taas hän pakkasi eväät ja lähti matkaan, tällä kertaa autolla ja junalla. Matka oli Matinkin mielestä nyt liian pitkä polkupyörällä ajettavaksi. Monta kertaa piti vaihtaa juna.

Tällä kertaa Amor lähti Matin matkaan. Oli kuuma kesäpäivä. Amor matkasi ylähyllillä Matin kapsäkin päällä. Se sai voipaketin sulamaan ja tippumaan Matin niskaan. Matti pyyhki ahkerasti niskaansa päivitellen mielessään kovaa kuumuutta ja niskan hikoavuutta. Hänellä ei ollut mitään nestettä mukanaan laukussa, joten kesti

hänen eteensä. Hänen kasvonsa kirkastuivat ja hän kirjoitti: »Karl Aksel Karlsson kuuromykkä. — Työm.»

SUUTARINTYÖHÖN otetaan yksi halullinen ja työhön tottunut kuuromykkä, kun ilmoittaa suutari Tuomas Pelkoselle Räisälään.

Räisälä 10.10.14. T. Pelkonen.

LUKIJOILTA

HERRA ARTTURI VUORIMAA

Minä olen se »ei vatsahaavainen nainen». Oikea nimeni selviää tämän kirjoituksen lopusta.

Olen tavannut Teidät kaksi kertaa henkilökohtaisesti, mutta enpä usko Teidän minua muistavan. Onhan siitä aikaa 15 vuotta.

»Vatsahaavaisen miehen» sekä minun kirjoitukseni on saanut tarttumaan Teidät kynään ja ilmituomaan paheksumisenne meidän kirjoituksiemme johdosta.

Minun kirjoitukseni tarkoituksena ei ollut ketään ivata, mutta uskallanpa sanoa, että sen hymyn merkitystä, jonka huonokuuloiset ja miksei kuulevatkin, meihin kuuroihin luo-

jonkin aikaa ennenkuin asia selvisi. Niin Matti saapui pääkaupunkiin kapsäkkeineen ja rasvaisine niskoineen.

Majapaikassaan hän siistiytyi ja lähti sitten kuurojenyhdistykselle. Siellä oli juhlat ja paljon nättejä tyttöjä ja viiksekkäitä nuoria miehiä. Oli tietenkin vanhempaakin väkeä.

Matti iski heti silmänsä erääseen tyttöön ja alkoi piirittää häntä. Amor ampui nuolensa ja niin päättyivät Matin huolet elämäntoverin löytämisestä.

Tuleva nuorikko oli sinisilmäinen ja rusoposkinen neitonen. Lisäksi hänellä oli annos jaloa mieltä suostuessaan muuttamaan pääkaupungin hyöriinistä rauhalliselle maaseudulle Matin omin käsin rakentamaan tupaan, vaikka joutui lisäksi jättämään kaikki siihenastiset ystävänsä.

Myöhemmin tupaa laajennettiin ja se on hauskan näköinen talo. Siellä ovat Matti ja hänen vaimonsa eläneet myötä- ja vastoinkäymiään — ja elävät edelleen.

S a m

vat, meidän viittoessamme, ei voi olla ymmärtämättä väärin.

Minua sanoitte hyväksi esimerkiksi tietämättömyydestä. Saisin kysyä: M i n k ä tietämättömyydestä? Uskonpa vain ihmisen jo 15 vuodessa oppivan tietämään sen, mitä on olla huonokuuloinen, mitä kuuro. Ja tätä asiaahan minä kirjoituksessani yritin selostaa.

Mitä siihen kuulolaitteeni hankintaan tulee, niin ette kai luule kenenkään sitä side silmillä ostavan. Kyllä minun passasi neuvoa viisaimmilla kysyä. Mainitsenpa tässä m.m. Teidät itsenne, sekä edesmenneen prof. Meurmanin.

Oliko vieläkin viisaimpia? Onpa passannut valittamatta panna 50.000 vanhaa markkaa likoon näiden korvien tutkimiseen ja tuloksettomiin hoitoihin. Se kuulolaitte otettiin sieltä Helsingistä Oticonilta. Se oli a i n o a laite, jolla kuulin selvästi, kaikkia saatavissa olleita kokeiltiin. Eihän se silloin ostaessa vinkunut, myöhemminhän ne viat aina ilmenevät.

Kirjoituksessanne puhutte yhteisymmärryksestä. Miten sellaista saavutetaan ilman keskinäistä kanssakäymistä?

Muistanpa varsin hyvin kun kävin Teidän luonanne siellä Helsingissä tutkituttamassa kuuloani, niin Te itse kielsitte minua seurustelemasta kuurojen kanssa, ja varoittamalla varoititte solmimasta avioliittoa kuuron kanssa. Miksi? Olen solminut avioliiton kuuron kanssa ja 3 lastani ovat kaikki kuulevia. Tätä asiaa Teidän ei kannata kieltää. Te sanoitte todellakin niin. Kuulin silloin vielä kovan puheen ja äitini (kuuleva) oli mukana.

Kertomus lääkäristä on myös totta. En viitsi ruveta keksimään juttuja, enkä myöskään arvaile. Minä näin sivusta k.o. lääkärin suun. Hän on korvatautien erikoislääkäri ja nämä tämän alan lääkärit puhuvatkin niin, että se on paremmin ymmärrettävää kuin muiden puhe. En halua väittää, että olisin hyvä huulitalukija, jonkun henkilön puheesta en saata ymmärtää yhtään mitään, kun taas jonkun toisen puhe selviää helposti.

En halua panetella ketään, mutta totuutta en myöskään kierrä. Mainitsenpa Teille, että kaupunkimme paikallisosaston entinen huonokuuloisten puh.joht. sanoi (kirjoitti) minulle, että hän mieluummin opet-

Kotimaasta

SIIRI TALVIA †

Syyskuun 8 päivänä saapui suruviesti Tampereen Koukkuniemen vanhainkodista. Neiti Siiri Talvia, Tampereen Kuurojen yhdistyksen entinen, monivuotinen puheenjohtaja, sittemmin yhdistyksen kunnia-puheenjohtaja, oli siirtynyt ajasta ikuisuuteen.

Siiri Talvia oli syntynyt 1.10. 1883 Tampereella. Käytyään Turun kuurojenkoulun ryhtyi Siiri punnekkas-ti koko nuoruutensa innolla ottamaan osaa yhdistyksen toimintaan. Hän oli aina vanhuuteensa saakka aktiivisena toimivana jäsenenä, tästä ajasta 28 vuotta yhdistyksen puheenjohtajana, lisäksi yli 20 vuotta rahastonhoitajana sekä myös myöhemmin perustetun Naiskerhon puheenjohtajana yli 15 vuotta.

telee venäjän kieltä kuin viittoma-kieltä. Eikö tämä ole käsitettävä niin, että hän häpeää viittomista?

Kyllä sen jokainen ymmärtää, että niin kauan kuin ihmisellä on vähänkin kuuloa jäljellä, täytyy yrittää kuunnella, mutta täytyy ottaa huomioon sekin riski, mitä tulevaisuus meille itsekullekin tuo. Joillekin se voi tuoda kuurouden, ja silloin voi muuttua ääni moneen keltoon, silloin vasta kun itse kokee, voi sanoa mitä on olla sitä, mitä tätä.

En minäkään huonokuuloisena ollessani tunnustanut, jos en aina jotakin selvästi kuullut. Se oli jotenkin arka asia, mutta kuten edellisessä lehdessä kirjoitin, niin kuurona oleminen on v a r m e m p a a. Asiat selviävät kertakaikkiaan viittomalla, epäselvyyttä ei ole.

Aiheetta enempiin.

A l l i L e p p ä n e n.

Siiri Talvia oli keskellämme sekä Marttana että Mariana. Hienotunteisena ja maltillisena hän ohjasi yhdistyksen toimintaa kuin paras kapteeni laivaansa, käyttäkseni rovasti Nybergin sanoja. Siiri Talvian luontainen nöyryys ja sydämen sivistys sai aikaan sen, että kuurot tunsivat olevansa kuin yhtä perhetä Siirin johtamassa yhdistyksessä.

Siiri Talvia siunattiin haudan lepoon suuren ystäväjoukon saattamana. Tampereen Kuurojen yhdistyksen, Naiskerhon ja Tampereen Kuurot Urheilijat r.y. puolesta lausuttiin vainajalle.

Muistojuhlaa vietettiin Hospitz Emmauksessa, jossa yhdistyksen ja naiskerhon puolesta lausuttiin muistosoja vainajalle.

Rakastetun Siiri Talvian, todellisen »grand old lady», muisto säilyy valoisana mielessämme. Kiitos, Siiri hyväydestäsi, lepää rauhassa Herran ylösnousemukseen saakka.

Kirsti Ahonen

Merkkinäviä

70 VUOTTA TÄYTTÄÄ

rouva Edith Sandblom o.s. Löffman marraskuun 21 päivänä Espoon Niittykummulla. Hän on syntynyt Espoossa ja käynyt Porvoon kuurojenkoulun. Hän ja hänen Hjalmar miehensä, joka kuoli pari vuotta sitten, olivat olleet Helsingin kuurojen yhdistyksen vahtimestareina v. 1939—1948. Vuonna 1960 tämän yhdistyksen 65-vuotisjuhlassa kutsuttiin rva Sandblom sen kunniajäseneksi. Edith on hyvin tuttu helsinkiläisille sekä muille vieraanvaraisena kodin emäntänä ja lämminsydämisenä ihmisenä. Hän on antanut käytännöllistä sekä

60 VUOTTA TÄYTTÄVÄT

Miina Vainionmäki Tyrvällä marraskuun 14 päivänä.

Augusti Tuhkanen Riis-taveden Ryönällä marraskuun 14 päivänä.

Paavo Keto Turussa marras-kuun 28 päivänä.

Carmen Mikkola Helsingissä joulukuun 4 päivänä.

Heevi Tolpo Pohjois-Haa-gassa joulukuun 6 päivänä.

50 VUOTTA TÄYTTÄVÄT

Anna-Liisa Peltonen Kuopiossa marraskuun 14 päivänä.

Uuno Mustamäki Helsingissä joulukuun 5 päivänä.

Kokouksia

ESITELMÄPÄIVÄ

Marraskuun 14—15 p:nä: Varkaus, Savonlinna, Kuopio, Riihimäki, Kokkola ja Joensuu.

Marraskuun 21—22 p:nä Oulu. Joulukuun 5—6 p:nä Tampere.

PIETARSAAREN Kuurojenyhdistys järjestää esitelmäpäivät marrask. 28—29 päivinä kaupungin seurakuntatalossa alkaen lauantai- na klo 19.

IMATRAN Kuurot r.y:n pikkujoulujuhlaa vietetään Imatralla voimalaitoksen ruokalassa marraskuun 29 päivänä klo 17. Hyvä ohjelma, pukkikin saapuu Lapista. Jäsenet, saapukaa joukolla yhdistyksenne joulujuhlaan, jäsenmaksunsa suorittaneille kaikki on vapaata.

VAASAN Kuurojen Nuorten Kerho järjestää ohjelmallisen illanvieton marraskuun 28 päivänä klo 19 kuurojenyhdistyksen Valistustalossa Käsityöläiskatu 6, Palosaari. Siis tervetuloa läheltä ja kaukaa.

HÄMEENLINNAN Kuurot r.y:n sääntömääräinen vaalikokous on marraskuun 22 päivänä klo 13 yhdistyksen toimitalossa Markkulassa. — Jäsenet, saapukaa kaikki valitsemaan puheenjohtajaa ja toimihenkilöitä vuodeksi 1965. Jäsenkortit mukaan.

taloudellista apua Sökön kesäkodillemme ja yhdistyksellemme. Toivotamme 70-vuotiaalle Edithille pitkää ikää ja kaikkea hyvää!

RIIHIMÄEN Kuurot r.y:n esitelmäpäivät ovat marraskuun 15 päivänä klo 12 kansalaisopistolla. Puhujaksi on lupautunut yli-insinööri Runo Savisaari. Lisäksi muuta ohjelmaa. Tervetuloa.

HAAPAJÄRVEN Kuurojenyhdistyksen 20-vuotisjuhla on joulukuun 13 päivänä klo 12 kunnantalossa. Lähemmin joulukuun numerossa.

MIKKELIN Kuurojenyhdistyksen ja Mikkelin Kuurot Urheilijat ry:n pikkujoulujuhla pidetään yhdistyksen talossa Akkavuorenkatu 5 joulukuun 6 päivänä klo 14. Samassa talossa on joulumyyjäiset klo 12. Joulupuuroa ja muuta tarjoulua, joulupukki y.m.

KYMENLAAKSON Kuurojen Yhdistyksen illanvietto pidetään 14 päivänä marraskuuta klo 18 Inkeröisissä, Sippolan Säästöpankin kokoushuoneessa.

TAMPEREEN Kuurojenyhdistyksen varsinainen syyskokous pidetään marraskuun 15 päivänä klo 17 yhdistyksen huoneistossa Satamakatu 1 B 1. Esillä sääntöjen määrittämät asiat. Jäseniä pyydetään otamaan jäsenkirjat mukaan.

TAMPEREEN Kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät on siirretty pidettäväksi joulukuun 5—6 päivinä. Lauantaina ohjelma alkaa klo 19 ja sunnuntaina klo 14. Molempina päivinä kokoonnutaan yhdistyksen huoneistoon Satamakatu 1 B 1.

OULUN Kuurojen Yhdistyksen esitelmäpäivät ovat marraskuun 21—22 päivinä Kuurojen talossa Koskitie 19 a, alkaen lauantaina klo 19 ja sunnuntaina klo 11. Matti Kattainen ja Rurik Pitkänen ovat lupautuneet puhujiksi.

KOKKOLAN Kuurojen Yhdistyksen esitelmäpäivät ovat marraskuun 14—15 päivinä Suomalaisessa Seurakuntatalossa Torikatu 41. Tilaisuus alkaa lauantaina klo 19 ja samalla ilmoitetaan alkamisaika sunnuntaina.

KUOPION Kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät ovat marraskuun 14—15 päivinä Kuurojenkoululla, alkaen lauantaina klo 18. Sunnuntaina klo 10 on jumalanpalvelus. Päiväohjelma alkaa klo 13. Esitelmöimään ovat lupautuneet toimittaja Rurik Pitkänen ja rouva Aura Ahlbäck. Filmiesityksiä ja näytelmiä.

JOENSUUN Kuurot r.y:n esitelmäpäivät ovat marraskuun 14—15

KUUROJEN JOULU

ILMESTYY marraskuun puolivälissä 32 sivuisena ja runsaasti kuvitettuna. Kirjoituksista mainittakoon: **Tropiikin joulutunnelmia, Näsijärven ensimmäinen häyrylaiva, Sävele Angervon elämä, Kuurojendiakonissat — sillanrakentajat** y.m. Kuvittajina taiteilija Helga Sjöstedt ja Rike Ojala.

Lehden myyntihinta on 2 markkaa ja myyntipalkkio 70 penniä kpl. Kuurojen Liiton taloudelle on tärkeätä, että lehti saadaan myydyksi loppuun. Siksi liitto toivoo yhdistysten hyvissä ajoin ryhtyvän järjestämään lehden myyntiä.

Yhdistykset ja yksityiset, jotka tahtovat Kuurojen Joulua myydäkseen, voivat välittömästi tehdä ennakkotilauksensa os: **Kuurojen Lehti, Lokero 62 Hämeenlinna.**

KUUROJEN KALENTERI

vuodeksi 1965

ilmestyy joulukuun alussa Kuurojen Liiton toimesta 212 sivuisena, kätevästä muovikantisena taskukirjana. Kalenterissa on paitsi varsinaista kalenteriosaa ja yleisiä tietoja, kuuroille tärkeitä osoitteita, lakeja ja asetuksia.

Kalenteri on tilattavissa yhdistysten kautta. Hinta 3:50 kpl. Kalenterin painosmäärä on rajoitettu, joten kalenteria toimitetaan tilausjärjestyksessä.

Siispa ensi vuoden »allakkaa» hankkiessanne muistakaa:

KULLEKIN KUUROLLE KUUROJEN KALENTERI

päivinä Niinivaaran kansakoulussa, alkaen lauantaina klo 18 ja sunnuntaina klo 13. Esitelmöimään on lupautunut opettaja Elise Jaakkola ja lähiseudun puhujat. Kahvitarjoilua ja ajanvieteohjelmaa.

KOUVOLAN Kuurojen yhdistys viettää pikkujoulujuhlaa sunnuntaina marraskuun 29. p:nä, seurakuntasali Betelissä. Kokoonnutaan klo 15 pikkumyyjäisiin ja iltajuhla aloitetaan klo 18. Joulupukki saapuu myös joulupuurolle. Tervetuloa mukaamme viettämään iltaa ja vastaanottamaan adventtia.

VAASAN kuurojen järjestäjien ukko- ja poikamiehet järjestävät iloisen tempausillan marraskuun 21 päivänä valistustalossa Käsityöläiskatu 6, alkaen klo 19. Ohjelma monipuolisen vaihteleva. Tervetuloa

läheltä ja kaukaakin ottamaan iloisen marraskuinen ilta vastaan Merenkurkun kaupungissa.

SAVONLINNAN Kuurot r.y:n esitelmäpäivät järjestetään marraskuun 14—15 päivinä Säämingin seurakuntatalossa. Tilaisuus alkaa lauantaina klo 18. Puhujina pastori Veikko Väätäinen, toivottavasti myös Rurik ja Katri Pitkänen tulevat.

**Kuurojen Lehteen tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä edellisen kuun 7 päivään mennessä osoitt.:
Kuurojen Lehti, Lokero 62,
Hämeenlinna.**

VI RESER TILL AMERIKA:

SKUL:s fördelaktiga Amerika-resa 21.6 – 8.7. 1965

Suomen Kuurojen Urheiluliitto r.y. ordnar på sommaren 1965 en fördelaktig charterresa till Amerika.

Resan försigår med Kar-Air's fyramotoriga DC-6B plan, Helsingfors New York och tillbara. I denna resa kan alla till vårt förbund anslutna medlemmar med familj delta. Då endast 84 passagerare kan få plats i planet, önskar vi att platsreservationer skulle komma oss tillhanda snarast möjligt.

RESANS PRIS ENDAST 770.—

I priset ingår tur-retur flyg i turistklass från Helsingfors till New York, busstransport från staden till flygfältet och v.v. därtill den utomordentliga Kar-Air-servicen med måltiderna ombord på planet.

Resans tekniska del sköts av Finlands Resebyrå Ab, som kommer att hjälpa deltagarna att arrangera sina olika resor i Amerika och Canada.

Deltagarna uppfordras att göra sina platsreservationer snarast, senast den 15 december 1964 under adress:

SUOMEN KUUROJEN URHEILULIITTO r.y.
Hakamäki 4 F 81, Tapiola

Amerika-resans deltagare kommer att ha ett utomordentligt tillfälle att träffa sina släktingar och bekanta i U.S.A. eller Canada, tack vare detta billiga charterflyg. Ett intressant färdmål är också New Yorks enorma världsmässa, vilken ännu pågår i nästa sommar, och som säkert gör ett oförglömligt intryck på sina besökare.

LÄHDEMME SUUREEN LÄNTEEN:

SKUL:n edullinen Amerikan-matka 21.6 – 8.7. 1965

Suomen Kuurojen Urheiluliitto r.y. järjestää kesällä 1965 edullisen tilausmatkan lentäen Amerikkaan.

21.6.—8.7. 1965 tehtävä matka suoritetaan Kar-Airin nelimoottorisella DC-6B koneella lentäen Helsingistä New Yorkiin ja takaisin. Tälle matkalle voivat osallistua kaikki liittomme jäsenet perheineen. Koska koneeseen mahtuu vain 84 matkustajaa kehoitamme jäseniä suorittamaan oman paikkavarauksensa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

MATKAN HINTA VAIN 770.—

Tähän hintaan sisältyy siis edestakainen lento turistiluokassa Helsingistä New Yorkiin ja takaisin, kuljetukset kaupungista lentokentille ja päinvastoin, sekä erinomainen Kar-Air-palvelu aterioineen lentojen aikana.

Matkan teknilliset järjestelyt hoitaa Suomen Matkatoimisto Oy, joka avustaa osanottajia matkajärjestelyissä Yhdysvalloissa ja Kanadassa.

Ilmoittautumiset matkalle on tehtävä kirjeitse mahdollisimman pian, viimeistään 15.12. 1964 liittomme toimistoon os.:

SUOMEN KUUROJEN URHEILULIITTO r.y.,
Hakamäki 4 F 81, Tapiola.

Amerikan-matkamme osanottajilla on loistava tilaisuus vieraila Yhdysvalloissa tai Kanadassa asuvien sukulaistensa tai tuttaviansa luona tämän matkamme puitteissa. Eräs mielenkiintoisimmista vierailukohteista on luonnollisesti New Yorkin valtava maailmannäyttely, joka on auki vielä ensi kesänä ja tällöin ehkä loistavimmillaan.